

Keréjeli Ujság

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NOVI SAD, KRALJA PETRA UL. 30. I. EMELET
Telefonszám: 21-37, éjjel 20-58.
SZUBOTICA: Kralja Aleksandra 9. sz.

Noviszád, 1930. évi szeptember 10.

SZERDA

XI. évfolyam

211. szám

Előfizetési ára: egy óra 40 dinár, három óra 120 dinár. — Külföldön egy hónapra 50 dinár. — Egyes szám ára hétköznap 1.50 dinár, vasárnap 2 dinár. Megjelenik hétfő kivételével mindennap reggel.

Korosec Antun dr. erdő- és bányáügyi miniszter és Demetrovics Juraj kereskedelemügyi miniszter is

hozzájárulnak a kormány szeptember 4-iki deklarációjához

A két miniszter tegnap erre vonatkozó nyilatkozatot tett a miniszterelnöknek

Megirtuk, hogy a minisztertanács szeptember negyedikén határozatot hozott, amely szerint a kormány tagjai kijelentették, hogy

csak egy programot ismernek el, amely öfelsege a király 1929 január hatodikai manifesztumában van lefektetve,

valamint melyet a királyi kormány július negyedikén állapított meg. A miniszterek ezután mintegy homogén kabinet tagjainak vallják magukat. Meg vannak győződve róla, hogy a nemzeti és állami élet fejlődése teljesen kizárja a jövőben a régi pártok visszaállítását s ezért kijelentik, hogy

a jövőbeni működésükben kizárólag

csak az a cél fogja őket vezetni, hogy tekintet nélkül előbbeni pártállásukra, együttesen fognak működni.

Mikor a minisztertanács ezt a határozatot hozta, a kormány két tagja, Korosec Antun dr. erdő- és bányáügyi miniszter és Demetrovics Juraj kereskedelemügyi miniszter másnemű elfoglaltságuk miatt a minisztertanácsban nem vehettek részt. Korosec Antun és Demetrovics Juraj tegnap utjukról visszatértek Beogradba s ez alkalommal azonnal felkeresték Zsivkovic Petár miniszterelnököt, aki előtt

kijelentették, hogy a minisztertanács fenti határozatához teljes egészében hozzájárulnak.

A Dalmácia cirkáló tegnap egy havi iskolai körútra indult

A cirkáló több keleti kikötőt látogat meg

Dubrovnikból jelentik: A gruzsi kikötőből tegnap kifutott a nyílt tengerre a Dalmácia nevű iskolai cirkáló, hogy Vászics kapitány vezénylete mellett gyakorlatokat végezzen. A cirkáló fedélzetén kétszáz negyven főnyi, tisztekből és legénységből, vala-

mint a tengerészeti akadémia idősebb növendékeiből álló személyzet volt. Az utnak nincs hivatalos jellege, csupán iskolai és a növendékek ezuttal több keleti kikötőt látogatnak meg. A cirkáló mintegy harminc nap múlva tér vissza Jugoszláviába.

Ma éjjel ismét helyszini szemle volt a szubotica halálsorompónál

A vasutigazgatóság, a rendőrség és ügyészség együttes vizsgálata

A Reggeli Ujság tegnapi számában közölte Porosin Valerian szubotica vasutigazgatósági mérnök nyilatkozatát, amely szerint a vágóhídi sorompónál tartott helyszini vizsgálaton a vasutigazgatóság tisztviselői csak nem hivatalos minőségben jelentek meg és véleményük nem egyezett meg a kiküldött vizsgálóbizottság véleményével.

Tegnap délelőtt a szubotica törvényszék vizsgálóbírája befejezte Marjanovic vasuti ör kihallgatását. Ezután jelentkezett a vizsgálóbíró és ügyészségnél a vasutigazgatóság megbízottja és

egy közös bizottság kiküldését kérte, amelynek meg kellene állapítani hallgatták-e és láthatták-e a halálautó utasai a beograd gyorsvonat érkezését,

továbbá azt,

hogy a vasuti ör hagyta-e nyitva a sorompót, vagy az autó utasai nyitották-e azt ki.

A nyomozó hatóságok elfogadták a közös bizottság kiküldésére vonatkozó előterjesztést és elhatározták, hogy ma éjjel fél egy órakor a beograd gyorsvonat érkezésekor ismét helyszini szemlét fognak tartani.

A Dunabizottság 15-én Dubrovnikban ülést tart

Beogradból jelentik: A nemzetközi Dunabizottság szeptember 15-én Dubrovnikban ülést tart. Az ülésen a jelenlegi elnök, Rosetti fog elnökölni. Az ülésen Ausztriát Bucheisen, Csehszlovákiát Müller, Magyarországot Dietrich, Jugoszláviát pedig Jovanovic építésügyi miniszteri osztályfőnök Markovic erdőügyi miniszteri inspektor és Jovanovic külügyi titkár képviselik.

Piccard professzor elhalasztotta légi utját

Tegnap rosszak voltak az atmoszferikus viszonyok Augsburgban.

Berlinből jelentik: Mint ismeretes Piccard berlini egyetemi tanár nemrég elhatározta, hogy Augsburgban alumínium gömbjével szeptember 9-én olyan magasságba fog felmerészkedni, amilyen magasan a levegőrétegben eddig még élőlény nem volt. Piccard ugyanis a két méter 10 cm átmérőjű alumínium gömbben tizenhatezer méter magasra akar felemelkedni, ahol tudományos kutatásokat akar végezni. A tegnapi tervezett légi utat azonban a hirtelen beállott rossz légköri viszonyok miatt el kellett halasztani. Piccard professzor kijelentette, hogy reménye van abban, hogy légi utja sikerül, mivel az alumínium gömböt úgy tervezték meg, hogy az a legnagyobb légnyomásnak is ellenáll. A gondola, amelyben a légi ut alatt a professzor és asszisztense tartózkodnak, hermetikusan el van zárva a külvilágtól. Legnagyobb veszélyt a felsőlégkörökben uralkodó hatalmas villamos áramok okoznak. Abban az esetben, ha a gömbbel katasztrófa történik, ejtőernyő áll a bátor utasok rendelkezésére.

Három havi fogházra ítélték egy volt petrovozeloi községi tisztviselőt

A noviszádi törvényszék kis büntető tanácsa tegnap vonta felelősségre Velicki Milan bácskapetrovozeloi községi tisztviselőt, akit az államügyészség hatóság elleni erőszakkal, gyilkosság kísérletével és besületsértéssel vádol. Velicki Milan 1930. június 20-án Bacsapetrovozelon erőszakkal behatolt Bozsics Milivoj aljegyző irodahelyiségébe és azzal fenyegette meg a tisztviselőt, miközben jobb kezében egy hatalmas kést tartott, hogy megöli. Ugyanakkor Sesevics községi jegyzőt is megátámadta, akit szintén halállal fenyegetett meg.

A rendőrség csak negyvenezen szabadította ki a jegyzőt és az aljegyzőt a dühöngő ember kezei közül. A vizsgálat folyamán a vádlott azzal védekezett, hogy minden ok nélkül elbocsátották a szolgálatból és ezért vonta felelősségre Sesevics és Bozsicsot. A tett elkövetésének pillanatában egyébként tökrészeg volt.

A tegnapi tárgyaláson a bizonyítási eljárás befejezése, a vád és védelem meghallgatása után, a bíróság fegyverrel való veszélyes fenyegetés miatt három hónapi fogházra ítélte Velicki Milan.

Szilvaellenőrző állomások

Beogradból jelentik: A Dunabánság területén a kivitelre kerülő aszaltszilvák és szilvaiz felülvizsgálására a következő helyeken állítottak fel ellenőrző állomásokat: Kragujevac, Mladenovac, Vel. Plana, Szubotica és Noviszád.

Tizenötezer színváltozatban ragyognak az oplenaci fogadalmi templom mozaik remekei

A középkori festőművészet panteonja a carrarai márványból készült csodatemplom — Kétszáz millió dinár költséggel építette fel a templomot Öfelsége Alekszandar király

— Kiküldött tudósítónktól —

Oplenac, 1930. szeptember 8.

Kraljevo irányából robogunk az Oplenac felé. Előzőleg Dunjics Radoszlav volt dunai bán kruseváci kuriájában vizitellünk, ahol szinte tuláradó szeretettel fogadott a jóságos arcu legfelsőbb inspektor és elragadóan szeretetreméltó felesége. Noviszádi emlékeinket elevenítjük fel, mielőtt Oplenacra, a híres fogadalmi templom megtekintésére indulnánk. Az országutakon ragyogó napsütés, itt-ott a messzi Kopaonik felől sötét felhők bukkannak fel, a mezőkön fürgén dolgozó, leburnult testű sumadijai parasztok szorgoskodnak. — Vihar lesz, — mondja az egyik, jó lesz sietni uram, a Kopaonik haragszik.

Hetven kilométeres sebességgel robog nagyszerű Fiat-kocsink Topola felé. Már messziről látjuk Topola piros háztetőit s fent, magas dombon a márvány-csodatemplomot. Ragyogó keresztje ugy csillog felénk, mint a mesebeli aranyvár.

A templom előtt, amely fenséges arányaival csak ugyan királyi benyomást kelt a szemlélőben, hatalmas sürgés-forgás.

Ragyogó egyenruhák, pazar színharmónia, csodálatos meghatódottság az emberek ezreinek szemében.

Itt jön ma össze Nagy Petar fiatal generációja, hogy befejezze azt a hatalmas munkát, és bevégezze a szent fogadalmat, amely az oplenaci márványtemplomhoz fűződik. Vozsd Karagyorgye hamvai méltó helyen fognak pihenni... ragyogó mozaikok ezernyi szintobzdásának árnyékában... Ilyen ünnepet a Sumadija népe még nem látott.

Amikor belépünk, két szarkofag ölik a szemünkbe... A templom belső részének legmegkapóbb részei: két hatalmas sírhely, valódi carrarai márványból, aranybetűkből kivésett egyszerű ferirattal. Az egyik

Kara Gyorgye
1762—1817

a másikon pedig:

Petar I.
1844—1921

A sírhelyek körül, négy márványoszlop mellett, amelyeket arany mozaik alapon hatalmas fehér márványsok díszítenek, csendesen, szinte siri csendben sorakoznak fel a régi szerb ezredzsászlók.

Mintha ebben a fenséges nyugalomban a kegyelet háláját rónák le Nagy Petar király szellemének, akiért annyiszor vértettek a borzalmás csaták zajában.

Petar király még 1912-ben fejezte be ennek a gyönyörű fogadalmi templomnak az építkezését, a belső berendezés elkészítését azonban a háború akasztotta meg. Öt évvel ezelőtt Alekszandar király utasításai értelmében kezdődtek meg újból a belső berendezési munkálatok, amelyek nagyszerűségük-nél, művészi kivitelük-nél fogva messze túlszárnyalják a világ leghíresebb bizánci templomait. Régi, értékes freskók kópiái adják meg az alaptónust, hihetetlen művészi érzéssel, mozaikkockákban szemléltetve a Karagyorgye és a szentek életét. Ezt nem lehet leírni, ezt látni kell! A Mindenható fenséges dicsőítése ez a templom, a középkori művészet virágzásának valóságos zsolozsmája!

Minden egyes négyzetméternyi mozaik-kocka műremek.

A kicsiny, alig látható színes üvegprizmák tizenötezer különböző szín-nüanszban váltakoznak.

A mozaik-munka mindig a legértékesebb munkák közé tartozott. Az első mozaikot már a feníciaiak készítették, akik feltve őrizték a gyártás titkait, később pedig, amikor Velence is áttért a mozaikkészítésre, halálra ítélték azt, aki megkísérelte, hogy az idegeneknek elárulja a nagy titkot.

Az oplenaci templom mozaikmunkáit teljes öt esztendeig készítették, olyan művészek, mint Mindorf báró, Obreszkov festőművész, Dickl német ornamentikus, Predojevic és Sevcov mérnök.

Öfelsége a király utasításai értelmében külön szakbizottság tanulmányozta a régi bizánci templomok freskóit, amelyek ek gyönyögeiből készült el az oplenaci templom mozaik csodája, a középkori festőművészet panteonja.

A művészek először élethű kópiákat készítettek a freskókból, majd a gyönyörű képeket, amelyek csodás színhatásukkal az eredetit is felülmúlták, Berlinbe küldték, ahol

matematikai pontossággal ezer és ezer apró üvegkockából rakták össze a mozaikot, egy-egy képen sokszor hónapokig is foglalatostkodva.

Amikor az egyes részek elkészültek, ismét Oplenacra küldték vissza azokat, amelyeket azután cement alapzással a falakon helyezték el.

A templom egész belseje kizárólag mozaik munka.

Közel háromezer négyzetméternyi területen borítja a falakat a mozaik, amelynek minden métere 20.000 színes üvegprizmából van összeállítva.

A templom padlózata rendkívül értékes márvány-mozaik, amely a palermói katedrális mintájára készült. A templom egyik legértékesebb mozaikmunkája, amely florencai közsőrült üvegből készült s amely szabad szemmel alig látható, a Karagyorgye ikonosztasz, amely egyedül 300.000 dinárba került.

Amikor belépünk, szinte azt érezzük, hogy az a hatalmas ornamentikus világ, amely a földi és égi szintézist ábrázolja, él és léleklizik. Minden egyes részéből az erő szimbóluma sugárzik ki. A régi mesterek életet öntöttek a freskókba, a mozaik azonban lelket és ragyogást adott nekik.

Tizenötezer szín-nüansz, s ebből csak az aranyak négy száz változata!

Olyan szintobzdás ez, amelyet sohasem felejtethünk el, amelyet szavakkal egyáltalában nem lehet kifejezni.

A mozaik-képek egy teljes, stilszerű egészet alkotnak. Ciklusok ezek, amelyek az evangéliumból merítik tárgyukat. A képek egymásba olvadnak s olyan harmónikus egységet alkotnak, amely valóságos művészi attrakció. Itt látjuk megörökítve Krisztus születését és életét, Szent Száva működését, Szent György, a templom patrónusának és Petar király életét. Ez utóbbi Petar királyt életnagyságban ábrázolja, királyi paláttal a vállán, és a fogadalmi templom miniatűr hasonmásával a kezében. Jobb kezét Szent Györgynek nyújtja, aki a Boldogságos Szűz trónja elé vezet.

Szent György életét hatalmas pantokrator vezeti be, amely dimenzióinál fogva is lenyűgöz.

Krisztus feje egymaga öt méter átmérőjű, mellképe kilenc méter, mutatóujja 130 centiméter.

Itt látjuk azután az angyalok csoportját, az evangelistákat, a középkori uralkodókat, Szent Száva életét ábrázoló huszonnégy képciklusát, a különböző pravoszláv kolostorokat, Nemanja életét a sztudenaciai kolostorral a háttérben, Milutin király koronázását, Uros király hatalmas alakját a decsani templommal a kezében, végül a szerb despoták képeit, a déli templomhajóban pedig a montenegrói szentek medallion sorozatát. Megkapó és feledhetetlen Krisztus feltámadását ábrázoló mozaik-csoportozat.

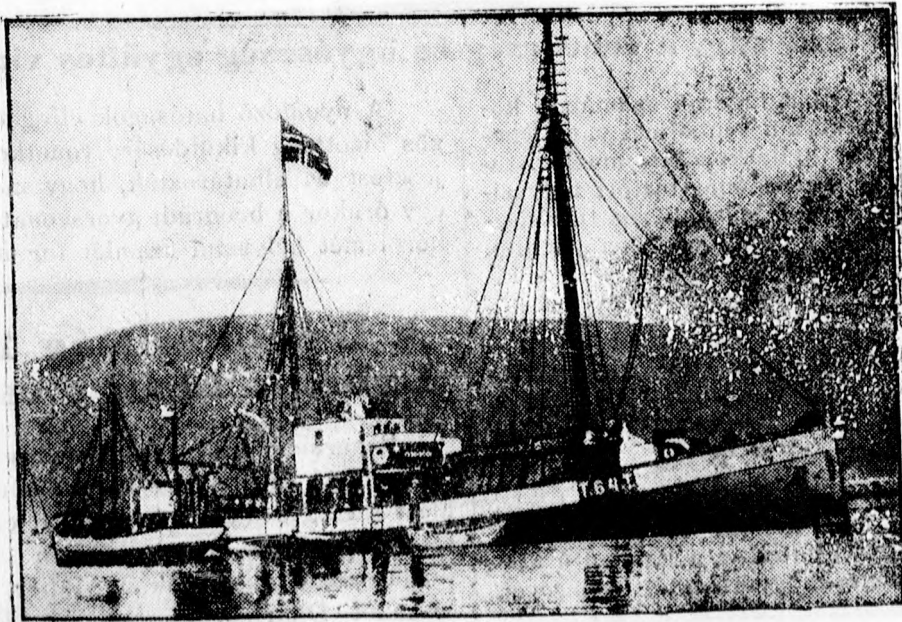
Az ikonosztasz carrarai-márvány színezüst ráccsozattal.

Az összes ikonok mozaik-remek, a kilencedik század eredeti mintái után készülve. A templom mennyezete az eucharisztia ábrázoló csodálatos mozaik színpompája.

Nem tudunk szabadulni a lenyűgöző hatástól, a középkori klasszicizmus összes műremek, amely modern templom kereteibe foglalva: olyan esemény, amely páratlan a világon, s amely kizárólag Öfelsége Alekszandar király áldozatkészségének köszönhető.

A templomban felzúgnak a harangok: közeledik Öfelsége a király, a királyi család, az összes miszterek, a bánok, az előkelőségek. Eljött a nagy momentum, amely Felszabadító Nagy Petar király lelkében fogamzott meg, amelyet fenséges fia valószínűleg meg: most szállítják Karagyorgye porladozó hamvait új, fényes és fenséges otthonába.

Andrée sarkkutató holttestét szállító hajó

A „Terningen“ norvég expedíciós hajó, amelynek utasai a Ferenc József föld közelében levő Fehér Szigeten, megtalálták Andrée sarkkutató és társainak holttestét. A holttesteket a „Terningen“ fedélzetén szállították Tromsöbe.

Dunabánsági körútra indul a kruseváci „Obilics“ iparosdalárda, amely az ország egyik legjobb dalárdája

**

Noviszádon szeptember 28-án rendezik meg nagyszabású hangversenyét

Az országban igen jó hírnévnek örvendő kruseváci „Obilics“ iparosdalárda, amelynek védnöke Dunjics Radoszláv volt dunai bán, szeptember végén nagyobb dunabánsági körútra indul. A kitűnő, hatvantagegyeskar szeptember 28-án rendezik meg noviszádi hangversenyét, szeptember 30-án Szomborban, október másodikán Szubotícán, október 4-én Kikindán, október 5-én Sztari Becsejen, október 7-én pedig Becesteren rendez nagyszabású hangversenyt.

A dunabánsági összes nagyobb városokban, ahol a kitűnő dalárda megfordul, külön fogadó bizottságot alakítottak. Noviszádon is ünnepélyes keretek között fogadják a dalárdát, mely elsőrendű műsort állított össze noviszádi bemutatkozására. A részletes műsor a következő: 1. Novakovics Krszta elnök üdvözlőbeszéde. 2. Himnusz, éneklé a vegyeskar. 3. Az „Obilics“ mottója, éneklé a férfikar. 4. Mokranjac: Hetedik rukovet (vegyeskar). 5. Klaić: Szvraesanye (vegyeskar). 6. Krsztics: Legoh da szpavam és Baics: Szitna kisa (vegyeskar). 7. Binicski: Hura! (férfikar). 8. Mokranjac: Második rukovet. 9. Binicski: Csujes duso (férfikar). 10. Gyorgyevics: Asikovanye (vegyeskar). 11. Mokranjac: Első rukovet (férfikar). 12. Golemovics: Amidzsa (vegyeskar). Az énekkarokat Muravjev Anatolije karnagy vezényli.

A szuboticiai törvényszék tanácsa elrendelte a vizsgálati fogságot a gyilkossággal vádolt bajmoki legények ellen

**

Három legény marad fogságban Benes Mihály meggyilkolása miatt

A múlt hét végén történt bajmoki gyilkosság ügyében a szuboticiai törvényszék vizsgálóbírája hétfőn délelőtt fejezte be a vádlottak kihallgatását. A bajmoki esendőség — mint már megírtuk — a halálos kimenetelű szurkálásban részvétel miatt huzonhat bajmoki legényt őrizetbe vett, a további nyomozás során azonban mindössze öt legény ellen merültek fel terhelő adatok. A gyanúsítottakat a bajmoki esendőség beszállította a szuboticiai bíróság fogházába.

A vizsgálat során ismét redukálódott a gyanúsítottak száma és a vizsgálóbíró csak Krešinovics Iván, Vojnics Szeptepant és Beslic József ellen tartotta szükségesnek a vizsgálati fogság elrendelését. Az elhangzott vallomásokból ugyanis arra a megállapodásra jutottak a nyomozó hatóságok, hogy Krešinovics és társai ütötték agyon a bajmoki uccán Benes Mihályt. Krešinovics, Vojnics és Beslic a vizsgálati fogság elrendelése ellen felfolyamodással éltek a törvényszéki tanácsban, amely kedden délelőtt megtartott ülésén a gyilkossággal gyanúsított legények további fogvatartása mellett döntött.

Meghalt a magyarországi autókatasztrófa ötödi áldozata

Megírtuk, hogy Balatonmária mellett a személyautót elkapta Budaházi Miklós százados autóját, amelynek öt utasa közül négyen meghaltak. Tegnap meghalt a baleset ötödik áldozata is, özvegy Budaházi Menyhértné.

FÉRJHEZ MEGY AZ ALBUS PANNA

Esküvőjén is azt vallja:
„Holtomiglan-holtodiglan
Legjobb csak az ALBUS-SZAPPAN“

UJ HÁZASPÁROKNÁL a még csak először használt fehérnemű és ágynemű első kimosása nagy gondot okoz. NAGYON FONTOS, hogy a fehérnemű már az első alkalommal is oly mosószerrel legyen tisztítva, amely a drága fehérneműek anyagát, szövését, szálait nem támadja meg. E célra évtizedek óta felülmulhatatlan szer az

ALBUS TERPENTINES SZAPPAN

Elhalasztották a főtárgyalást

a radonaváci hullafosztogatás és a százezer dináros szuboticiai vasuti szörmelopás ügyében

A bíróság elrendelte az egyik vádlott letartóztatását, aki nem jelent meg a főtárgyaláson

Április végén veszedelmes tolvajbandát tett ártalmatlanná a szuboticiai rendőrség. A rendőrség közegeinek tudomására jutott, hogy a szuboticiai fogyasztási adóhivatal két tisztviselője áron alul értékes perzsaszörméket kínál eladásra. A detektívek megfigyelés alá vették a tisztviselőket, majd pedig letartóztatták őket.

Kiderült, hogy a fogyasztási tisztviselők, akik közül az egyik kitanult szücs, Bartalos Károly többszörösen büntetett előéletű szuboticiai csavargótól kapta a szörméket.

A nyomozás eredményeképpen a rendőrség letartóztatta Bartalos Károlyt, Némedi Györgyöt, Reisz Jakabot és több szuboticiai földművest, akikről kiderült, hogy bűntársai voltak Bartalosnak. Az értékes szörméket Bartalos és társai múlt év február 16-án a szuboticiai vasuti állomáson lopták a szombori gyorsvonatból. A százharmincezer dinár értékű zsákmányt egy éven át rejtgettek és csak a tavasszal kezdték eladogatni a szörméket. Bartalost és társait egyéb lopások elkövetésével is vádolják.

Ezzel az ügygel kapcsolatban egy még szenzációsabb bűncselekményt sikerült a hatóságoknak leleplezniük. A lopással vádolt Bartalos Károly a szuboticiai bíróság fogházából vallomástételre jelentkezett a vizsgálóbíróknál és előadta, hogy felesége három asszonnyal Radanovácon hullafosztogatást követett el. Bartalosék szomszédságában meghalt Tonkovics Antun jómódu öreg gazdálkodó, aki magánosan élt saját házában. Tonkovicsot betegsége alatt egy betegeskedő öreg rokona ápolta. Tonkovics Antal halála után, amely éjszaka következett be, Bartalosné Raffai Agnes és Velhesz Erzsébet és Velhesz Teréz radonaváci asszonyokkal háromezer dinárt vitt el a halott párnája alól és reggelig minden ruhaneműt és értékesebb ingóságát elhordott a halottasháztól.

A vizsgálat során Bartalosnét is letartóztatták és azóta férjével, továbbá Némedi Györggyel és Reisz Jakabbal együtt a vizsgálati fogságban van. A hullafosztogatásban való részvétellel gyanúsított másik három asszony ellen nem rendelte el a vizsgálati fogságot a törvényszék.

A szenzációs ügyben kedden délelőttre tüzte ki a főtárgyalást Bozsics Milan a szuboticei törvényszék elnöke. A tárgyalás megnyitása után a bíróság megállapította, hogy Raffai József ötödrendű vádlott nem jelent meg a tárgyaláson, habár kikézbessítették neki az idézést. A bíróság ezért az ügyészség indítványára elrendelte Raffai letartóztatását. A folytatólagos főtárgyalás időpontját szeptember 19-re tüzték ki.

Ismét kiderült az idő

Jórészt derült idő és hőemelkedés várható

Az angolországi depresszió átvonult Középeurópán és mélységéből vesztve Oroszország fölé érkezett. Nyomában újabb depresszió alakult ki Irország felett, amely Franciaországban is érezteti hatását, mindenütt újabb esőzéseket okozva. A Jegestenger vidékét légnyomási maximum borítja.

A tegnapielőtti általános esőzések után tegnap már derültebb lett az idő és a csapadékok megszűntek. Nagyobb esőzések még csak Magyarországon a Dunántulon fordultak elő.

Hazánkban tegnap élénkebb északnyugati légáramlás mellett a hőmérséklet csökkent, az idő az esőzések után ismét kiderült, a hőmérséklet azonban sehhol sem érte el a 26 fokot.

A külföldi meteorológiai megfigyelések szerint

egyelőre jórészt derült idő, később hőemelkedés várható.

Noviszádon tegnap délnél 24 fokot mutatott a hőmérő. Az eső után a levegő lehűlt és a hőmérséklet jelentősen csökkent. Esők már csak szóróványosan fordultak elő. Az ország többi részében is kiderült az égbolt, a hőmérséklet azonban csaknem mindenütt csökkent. Horvátországban és Szlovéniában a legutóbbi huszonnégy órában nagy esőzések voltak, a csapadék azonban tegnap reggel itt is megszűnt.

A szombori kereskedelmi utazó tolvaja a szuboticei bíróság előtt

A bíróság elnapolta a tárgyalást

A szuboticei törvényszéken Bozsics Milan elnök hármass birói tanácsa kedden délelőtt tárgyalta Nagy Verona adai illetőségi rendőri felügyelet alatt álló nő és Asztalos József adai mulatóhely tulajdonos bűnügyét. Nagy Veronát lopással, Asztalos Józsefet pedig bűnrészeséggel vádolja az ügyészség. A vádirat szerint Nagy Verona Pecics Jován adai szállójában Fischer Bernát szombori utazó zsebéből kilopta a pénztárcát, amelyben tizenkétezeröt száz dinár készpénz volt.

A keddi délelőtti tárgyaláson Nagy Verona beismerő vallomást tett, de azzal védekezett, hogy Asztalos József rábeszélésére követte el a lopást. A bíróság több tanút kihallgatott, majd pedig a vád és védelem együttes előterjesztésére újabb tanúk kihallgatása végett szeptember 23-ikára halasztotta a folytatólagos főtárgyalást.

KORZÓ MOZI NOVISAD

Szeptember 10 és 11-én

Világháború

1914-1918

Minden idők legnagyobb és legborzalmasabb háborúja! Nem műtermi vagy rendező által készített, hanem eredeti felvételek az összes frontokról, a háborus államok uralkodóival, vezető embereivel, tábornokaival és hadseregével

Mindenkinek látni kell a nagy háború borzalmait és az emberiség legnagyobb bűnét

Az enyhítő körülmények figyelembevételével egy évi fegyházra ítélték Kurczinák István temerini gazdát, aki tizenkét évvel ezelőtt

agyonütötte sógorát, Zsunyi Józsefet

Az elmeszakértők megállapították, hogy a vádlott a tett elkövetésének pillanatában nem volt beszámítható állapotban

Emlékezetes még az a feltűnést keltő bűnper, amelyről a Reggeli Ujság már több ízben beszámolt és amelynek vádlottja Kurczinák István temerini gazda, akit az államügyészség azzal vádolt, hogy

tizenkét évvel ezelőtt, 1918 március tizenötödikén agyonütötte sógorát, Zsunyi József temerini gazdálkodót.

Kurczinák ugyanis a kritikus napon összeszólalkozott sógorával és ásóval kétszer fejbeütötte azt, úgy hogy a szerencsétlen ember rövidesen meghalt, Kurczinákot akkor letartóztatták, a háborúutáni zavaros időkben azonban szabadlábra helyezték s azóta bűnügyében nem is történt újabb lépés. Már-már ugylátszott, hogy Kurczinák gyilkosságáról a hatóságok is megfeleltek, amikor

a múlt évben a noviszádi államügyészség újabb eljárást indított ellene.

Kurczinákot le is tartóztatták, a bűnügy első tárgyalásán azonban a vádlott olyan zavarosan viselkedett, hogy a bíróság

a védőügyvéd előterjesztésére

elrendelte elmebeli állapotának megvizsgálását.

Kurczinákot be is szállították a beográdi elmeógyógyintézet megfigyelő osztályába, ahonnan néhány hét előtt az a jelentés érkezett a noviszádi törvényszékhez, hogy az orvosok szakvéleménye szerint Kurczinák

a tett elkövetésének pillanatában akadályozva volt cselekvőképességében s így méltányosabb büntetést érdemel.

A noviszádi törvényszék tegnap foglalkozott újból Kurczinák gyilkossági bűnügyével s miután meghallgatta a vád és a védelem előterjesztését, az enyhítő körülmények figyelembevételével

egy évi fegyházra ítélte a vádlottat,

akit, miután már hosszabb időt töltött a fegyházban, azonnal szabadlábra helyeztek. Az ítélet ellen úgy az államügyész, mint a védő feleltek.

Az alpesi francia hadgyakorlatokon nem váltak be a tankok

A francia hadvezetőség az idén két helyen tartotta meg az őszi hadgyakorlatokat: Lotharingiában és az Alpesebben, az olasz határon. A hegyi hadgyakorlatokon a tankokat akarták kipróbálni. A Sevigny táborok parancsnoksága alatt megtartott alpesi

hadgyakorlatokon bebizonyult, hogy a tankok a hegyi háborúban nem válnak be.

Képünk a Farentaise és Marianne kerületekben megtartott hadgyakorlatokon részt vett tankok táborozását mutatja.

Prodánovics rendőrkapitány nevével visszaélve követett el csalásokat egy veszedelmes szuboticei tolvaj

A rendőrség letartóztatta a vakmerő tolvajt

A szuboticei rendőrség már napok óta nyomozást folytat Laszák Antal rovtomultu szuboticei csavargó kézrekerítésére. Laszák ellen több feljelentés érkezett a rendőrséghez, hogy különböző kisebb lopásokat követett el Szuboticán. Legutóbb Ramsák József fakereskedő házába hatolt be Laszák és nagymennyiségű baromfit lopott. A vakmerő tolvaj a zsákmánnyal Verusicsra ment és Szudarevics Péro vendég-

lősnek azt állította, hogy Prodanovics Mladen rendőrkapitány gazdasági cselédje és a rendőrkapitány nevében arra kérte Szudarevicset, hogy adjon neki kocsit, lovat, hogy Csantavirre jusson a hetipiacra. Szudarevics Csantavirre is szállította Laszákot. Csantaviren a rendőrség igazoltatta a tolvajt, de nem fogták el, mert az ismét Prodanovics rendőrkapitányra hivatkozott.

A szuboticei rendőrségnek tudomására hozták a veszedelmes tolvaj újabb visszaéléseit, mire nagy apparátussal megindult a nyomozás letartóztatására. Kedden délelőtt elfogták Laszákot és beszállították a rendőrség fegyházába. A nyomozás tovább folyik a vakmerő tolvaj bűnlajstromjának összeállítására.

— Rendben van-e az emésztése? Esténként 2-3 szem Artin-drazsé reggel normális ürülést okoz.

Közös statisztikát, a silosok hálózatának kiépítését, a kiviteli prémiumok megszüntetését javasolja a varsói konferencia az egyes államoknak

A kereskedelemügyi minisztérium kommunikéje a varsói konferenciáról

A kereskedelemügyi minisztérium most adta át a nyilvánosságnak azokat a határozatokat, amelyeket a varsói konferencián résztvevő államok a mezőgazdaság válság enyhítésére hoztak. A kommuniké bevezetőjében hangsúlyozza azokat a gazdasági okokat és szükségserőségeket, amelyek alapján Bulgária, Esztorország, Jugoszlávia, Magyarország, Lettország, Lengyelország, Románia és Csehszlovákia kiküldöttei a következőkben egyeztek meg:

1. A résztvevő államok kiküldöttei megegyeztek abban, hogy illetékes kormányaiknak az alábbi javaslatot terjesztik be:

Azzal a kívánsággal eltöltve, hogy a mezőgazdasági országok a lehetőségek határain belül ki-
zárják a konkurenciát és

abban a meggyőződésben, hogy a versengés különösen káros ha a mezőgazdasági cikkek kiviteli kereskedelmét nem racionalizálják,

a képviselt államok arra fognak törekedni, hogy áttanulmányozzák azokat az intézkedéseket, amelyek szükségesek az agrárcikkek kivitelének újjászervezéséhez, hogy a kivitelre kerülő áruk mennyisége megfeleljen a beviteli piacok szükségleteinek.

Azok az államok, amelyeknek mezőgazdasági szerkezete ezt megengedi, két vagy többoldalú szerződést kötnek a kijelölt mezőgazdasági termények kiviteléről.

A konferencia azt a meggyőződését fejezi ki, hogy az akció sikeres végrehajtása miatt, ezt az akciót minden agrártermékre ki kell terjeszteni.

A konferencia véleménye szerint ezt az akciót elsősorban azokra a mezőgazdasági termékekre kell kiterjeszteni, amelyeket a mostani mezőgazdasági válság legjobban érint.

A konferencia megállapítja, hogy a mezőgazdasági termények, főleg pedig a cereáliák megegyezés szerinti együttesen megszervezett eladása véget először is a következőket kell végrehajtani:

a) Meg kell szervezni a silosok hálózatát, amelyek az illető ország szükségleteihez alkalmazkodnak.

b) Egy pénzügyi szervezetet kell felállítani, amely a gabonakereskedelem szükségleteinek szervezéséhez alkalmazkodik, különösen a kölcsönök tekintetében, amelyeket a mezőgazdák terményeikre kapnának.

c) Meg kell állapítani a szervezetet, amely minden országban kezességet vállal az eladás politikájának egységességéért.

Hogy állandó hírszolgálat legyen az agrártermékek eladásáról, a konferencia annak a kívánságának ad kifejezést, hogy

az egyes országok kiviteli, intézetének delegátusai időről időre találkozzanak és együttesen állapítsák meg az információs viszonyokat, amelyek a cereáliák eladásáról szóló nemzetközi dokumentumokon alapulnak.

Hogy az egyes államok gyorsabban juthassanak megegyezésre más államokkal a kivitel racionalizálása ügyében, a konferencia alkalmas szervezetek alapítását ajánlja az agrártermékek kivitelének koncentrációjára és ellenőrzésére, olyan országokban, amelyekben ez még nem lenne meg.

Tudatában annak a nehézségnek, amit főleg a gabonaművek feleslegénél előálló problémák megoldása jelent és abban a meggyőződésben, hogy ezek a feleslegek legerősebben befolyásolják az árak esését,

a konferencián összegyűlt delegátusok, azzal a kívánsággal, hogy a mezőgazdák biztonságosan lehessen a megérdemelt keresetet, azt ajánlják a nemzetközi szervezeteknek, főleg pedig a Népszövetségnek, hogy minden figyelmüket ennek a problémának tanulmányozására fordítsák.

2. Mivel az agrártermékek kereskedelmének jobb megszervezése a statisztika hiányosságai miatt nagy nehézségekre talál, az egyes államok képviselői illetékes kormányaiknak javasolják, hogy az agrárkivitel tekintetében közös akciót kezdjenek a statisztika pontos összeállítására és adataikat állandóan és gyorsan cseréljék ki egymással.

A lengyel földművelésügyi minisztérium leginkább indítatva érzi magát, hogy statisztikai adatait

a résztvevő államokkal közölje és

adatainak első közleményét a lengyel kormány egy terve szerint, amely tervet 1930 október elsején közöl a többi államokkal, 1930 november elsején küldi szét.

3. A konferencián résztvevő államok képviselői elhatározták, hogy illetékes kormányaiknak a következő javaslatokat terjesztik elő:

A konferencián képviselt országok arra fognak törekedni, hogy

ha az első mutatkozó kedvező alkalommal a Népszövetséghez együttes javaslatot intéznek a mezőgazdasági termékek közvetlen és közvetett kiviteli prémiumainak megszüntetése érdekében, amiről nemzetközi konvenció megkötését javasolnák.

Amint lehetséges, egy különleges szakértőbizottság fog találkozni, amely a fenn megjelölt értelemben a javaslatot előkészítendő és esetleg a nemzetközi konvenció tervezetét is kidolgozná. Ennek a bizottságnak feladatává tennék, hogy áttanulmányozza és világossá tegye ezeknek a kiviteli prémiumok formáját, vagyis a segélyek különböző formáit, amelyeket az egyes államok agrárkivitelük előmozdítására fordítanak. A lengyel kormányt felkérjük, hogy még a bizottság összejövetele előtt gyűjtse egybe az ehhez szükséges dokumentumokat, és készítse el a nemzetközi konvenció előzetes tervezetét. (Befejezés holnapi számunkban).

A népszövetségi közgyűlés holnapi ülésének napirendjére tüzik Briand tervezetét

Valószínűleg bizottságot küldenek ki a kérdés tanulmányozására

Genéből jelentik: Zárt ajtók mögött tartották meg az érdekeltektől elzárva a Briand tervezetéről. Briand beszámolt a kérdés eddigi fejleményeiről és ismertette azokat a válaszokat, amelyeket az érdekeltektől hatalmak adtak a szétküldött kérdőívekre.

Az a megfontolás és alaposítás — mondta Briand — amely a kormányok válaszaiban nyilvánul, a legfőbb bizonyosság annak, hogy az európai kormányok folytatni kívánják a megkezdett munkát. A kormányok válasza csupán bevezetőül szolgál ahhoz a széleskörű tanulmányhoz, amely

jelenleg még a kezdet-kezdetén tart és amelyet tárgyának fontosságára való tekintettel nem lehet elsietni.

A megkérdezett kormányok valamennyien egyetértettek a francia kormánynak azzal az óhajával, hogy a tervezett szövetséget a Népszövetség erkölcsi fennhatósága alá kell helyezni. Befejezésül hangoztatta Briand, hogy

a szövetség megalakulása életbevágó szükség Európára nézve,

a beérkezett válaszok is egyhangulag kifejezésre juttatták ezt a meggyőződést.

Briand előadásával kapcsolatban hosszabb vita indult meg, amely este 8 óráig tartott. Végül is az angol delegátus javaslatára elfogadták azt a javaslatot, hogy a kérdést a népszövetségi közgyűlés elé ter-

jesztik.

Az értekezletről kiadott hivatalos közlemény, azon az egyhangulag meghozott határozaton kívül, amely kimondja, hogy a kérdést a népszövetségi közgyűlés napirendjére tüzik, csupán azt a hozzáfűzést tartalmazza, hogy az értekezlet megbízásából

Briand terjeszti a problémát a közgyűlés elé.

A határozat kiemeli, hogy az értekezlet résztvevőinek meggyőződése szerint a világ békéjének fenntartása szempontjából rendkívül fontos, hogy az európai kormányok szorosban együttműködjenek a nemzetközi tevékenység valamennyi területén. Egyhangulag egyetértettek másfelől abban is, hogy ezt az együttműködést a Népszövetséggel való teljes összhangzásban és a népszövetségi alkotmány elveinek tiszteletben tartásával óhajtják megvalósítani.

A kérdésnek a népszövetségi közgyűlés elé való terjesztését Hymans indítványozta, míg a határozatot Briand szövegezte meg. Azt hiszik, hogy Briand már a Népszövetség esütörtöki ülésén megfelel megbízatásának, minthogy a mai megnyitó ülést formások töltik ki. Valószínűnek tartják, hogy a közgyűlés külön bizottság elé utalja a kérdést. Ennek a bizottságnak az lenne a feladata, hogy beható tanulmány tárgyává tegye a probléma minden oldalát és részletes jelentést terjesszen a jövővi közgyűlés elé.

Szept. 10-én az APOLLO Tonkinoban

CONRAD VEIDT legnagyobb mesterműve

„Az utolsó század” (Die letzte Compagnie)

KEZDET: 5, 7 és 9 1/4 órákor

Autójával a Schelbébe zuhant lady Horne és barátnője Petrás Sári magyar színésznő

Mind a ketten a vízbe fulladtak, a sofőr megmenekült

Londonból jelentik: A lapok antwerpeni értesülése szerint lady Horne kedden dél után autójával a Schelbébe zuhant. A kocsi a szerencsétlenség pillanatában három utas ült, lady Horne, egy barátnője, akiről úgy tudják, hogy

Petrás Sári ismert magyar színésznő

és az autó sofőrje. A kocsi két hölgy utasa a vízbe fulladt, eddig nem sikerült őket felszínre hozni. Petrás Sári pénteken a

kontinensre utazott, hogy találkozzék lady Horneval és így az a feltevés alakult ki, hogy a katasztrófa halálos áldozata lady Hornen kívül Petrás Sári.

A kocsivezetőt sikerült kimenteni. Kijelentette, hogy a lady Horne társaságában volt hölgy Petrás Sári színésznő.

A két asszony holttestét még eddig nem találták meg. A londoni laptudósítók és a londoni rendőrség a londoni lakásán keresték Petrás Sarit, de hollétéről ott semmi bizonyosat sem tudtak mondani.

Brazília szépségkirálynője lett a Miss Universe, második helyezett a görög és portugál szépségkirálynő

Tizezer dollárt kapott Miss Universe

Rio de Janeiróból jelentik: A világszépversenyen Jolanda Pereira választották meg Miss Universaevé. Pereira, Brazília szépségkirálynője. Második lett Aliz Diplarakou, Görögország és Ferdinanda Gon-

calve, Portugália szépségkirálynője. Miss Universae 10.000 dollárt, a görög és portugál szépségkirálynők ezer-ezer dollárt kaptak.

Az általános szegénység és nélkülözések idején magyar miniszternek nincs joga arra, hogy kövér legyen -- vallotta Vass József dr. és koplalni kezdett, ami a halálát okozta

A magyar főváros lakosságának tizezrei keresik fel az elhunyt ravatalát — A pénteki temetésen félmillió ember részvételére számítanak

Budapestről jelentik: A hétfői ünnep miatt tegnap jelentek meg az újságok Magyarországon és gyászkeretbe foglalt oldalas közleményekben adnak hírt Vass József dr. népjóléti és munkaügyi miniszter tragikus haláláról. A Budapesti Hírlap rendkívüli kiadásban méltatja az elhunyt nagy érdemeit.

A lap szerint Vass József dr. tragikus halálában nagy szerepe volt annak a körülménynek, hogy amikor a magyar társadalom élete annyira rosszra fordult, Vass József dr.-nak az a meggyőződése támadt, hogy

az általános szegénységnek és nélkülözéseknek ezekben a szomorú esztendeiben nincs joga egy magyar miniszternek ahhoz, hogy kövér legyen.

Keresztényi lemondással elhatározta, hogy lefogy, de nem a divat szeszélyeinek hódoló módszerrel igyekezett ezt elérni, hanem egyszerűen úgy, hogy koplalni kezdett. Ezt a meggyőződését megszokott gerincességével és következetességével hajtotta végre úgy, hogy a legutóbbi mástól esztendő alatt huszonhat kilót fogyott. Ez egyenlő volt a szervezet teljes leromlásával, az általános elgyengüléssel és az ellenállóképesség rohamos csökkenésével.

Az Új Nemzedék értesülése szerint a népjóléti miniszter már pénteken rosszulról panaszkodott, de ez nem akadályozta meg abban, hogy eleget ne tegyen Szmrecsányi Lajos egri érseknek tette ígéretének, hogy résztvesz az egri katolikus legényegylet, hetvenéves jubiláris ünnepségén. Ott volt és hatalmas beszédben ráta fel a lelkeket a keresztényi szeretetre, a krisztusi szociálizmusra.

Barla Szabó József dr. egészségügyi főtanácsos, aki Vass József dr.-t nemrég megvizsgálta úgy nyilatkozott, hogy a radikális fogyasztás és rendkívül intenzív dohányzás a szívek elváltozására vezetett és a szívizomzatra is károsan hatott. Ez két kóros elváltozás végzett azután ilyen tragikus gyorsasággal. Vass József tragédiájában ezenkívül főszerepe van a rengeteg munkának is.

A Neues Wiener Journal közli Klebelsberg

Kuno gróf helyettes miniszterelnök nyilatkozatát, az elhunyt Vass József miniszterről. Klebelsberg kijelentette, hogy sokkal inkább meg van rendülve, semhogy bővebben tudna nyilatkozni. Annyit mindenesetre mondhat, hogy

Vass miniszter halála, a talentumokban olyan szegény mai időkben csaknem pótolhatatlan ürt hagyott hátra.

A magyar társadalom oszlopainak egyik legerősebbje dőlt ki. Mintaképe volt a kötelesség teljesítésnek, amelyről mint kollégája ismételtlen meggyőződhetett. Robusztus szervezete sem tudott azonban megbirkózni az óriási munkaanyaggal, amelyet ez a kiváló férfi magára vállalt.

Azt hiszem, — mondotta végül Klebelsberg, — hogy

Vass miniszter, a Magyarország talpraállítása érdekében végzett munka áldozata.

Vass József dr. kalocsai nagyprépost hirtelen halála Kalocsán is óriási megdöbbenést keltett. A hír vétele után Kalocsa valamennyi templomában megszólaltak a harangok és nemcsak hétfőn, hanem kedden is a déli órákban harangzugas jelezte az érseki székhelynek és az egész országnak nagy gyászát.

A főkapitány megbízásából Révay Tivadar Budapestre utazott, hogy az illetékes hatóságoknál intézkedjék és a főkapitányt képviselje a temetésen, amelyre Kalocsáról töbezer ember utazik a magyar fővárosba. Zichy Gyula kalocsai érsek és a főkapitány gyászjelentést adtak ki a nagy halotról. A keresztény gazdasági és szociális párt, amelynek az elhunyt miniszter tagja volt, szintén gyászjelentésben emlékezik meg nagynevű halottjáról.

Az elhunyt temetésére, a legfontosabb részletek tekintetében már megtörténtek az intézkedések. A temetés pénteken délután négy órakor lesz az országház kupolacsarnokából. A beszentelés szertartását itt Serédi Jusztinián bíboros hercegprímás végzi, innen a gyászmenet az egyetemi templomba vonul. A szertartást a templomban Zichy Gyula gróf

kalocsai érsek végzi. Az elhunyt lelkiüdvéért a rekviemet szombaton reggel Szmrecsányi Lajos egri érsek mondja, a budavári koronázó Mátyás templomban. Vass József dr.-t az egyetemi templomban épült Pantheonban helyezik örök nyugvóra, amelynek ő lesz első lakója.

Vass József dr. ravatalát a Kerepesi uti halottasházában állították fel. Hatalmas fekete drapériával bevont szobában, hatalmas gyertyákkal övezett ércporsóban fekszik Vass József dr. Már tegnap a kora reggeli órákban megindult a zárandoklás a ravatalhoz.

A főváros lakosságának tizezrei keresik fel a ravatalt. Egyszerű emberek jönnek, letérdepelnek a koporsó mellé és imádkoznak.

A koporsó előtt imádkozik a Szociális Missió-társulat két nővére, a koporsó mellett a Szent Imre Kollégium két pirossapkás növendéke áll őrt.

Tegnap délelőttre a temetőbe várták az elhunyt édesanyját, akit azonban egyelőre nem enged a ravatalhoz és ha kezelőorvosa vissza tudja tartani, úgy az elhunyt édesanyja csak a temetésen vesz részt. A pénteki temetésre egyébként közel félmillió ember részvételére számítanak.

Vizsgálat a bajmoki községhezán a határátlépési igazolványok miatt

Nagyszabású visszaélések ügyében folyik néhány nap óta a vizsgálat a bajmoki községhezán. A hatóságoknak tudomására jutott, hogy több bajmoki községi tisztviselő jogtalanul pénzeket vett fel a kettősbírtokosoktól. A jugoszláv—magyar konvenció tizedik szakasza, amely a beográdi hivatalos lapban már régebben megjelent, kimondja, hogy a kettősbírtokosoktól a határátlépési engedélyekért a nyomtatványok díján, illetőleg árán kívül semmi állami, sem pedig községi díjat nem szabad szedni a jugoszláv állampolgároktól.

A törvényes erejű rendelkezések ellenére a bajmoki községhezán már második éve mintegy 1200 dinárnyi összeget vetnek a határátlépési engedélyeknél a kettősbírtokosokra. A visszaélésekről feljelentés alapján szereztek tudomást a hatóságok.

A múlt héten több feljelentés érkezett a belügyminisztériumba a jogtalanul szedett díjak ügyében,

ugyanakkor az egyik szuboticeai közigazgatási tisztviselő hivatalos kiküldetésben Bajmokon járt s tudomást szerzett az ügyről. A tisztviselő visszatérése után tapasztalatairól jelentést tett Mihaldzsics Sztanoje szuboticeai rendőrfőnöknek, aki viszont Petrovics Dusan szombori kerületi inspektornak referált az ügyről.

Petrovics Dusan szombori kerületi inspektor azonnal vizsgálatot indított ebben az ügyben és az elmúlt héten bizottság járt künn Bajmokon és a helyszínen kihallgatásokat fogatosított. Mint értesülünk, a megvádolt tisztviselők ellen az a gyanu, hogy minden esetben állampolgársági bizonyítványt követeltek a kettősbírtokosoktól. Ezenkívül munkadíj címén mintegy száz dinárt hajtottak be rajtuk az igazolványokért. Másutt, így például Szuboticeán mindössze 12 dinárba kerül a kettősbírtokosoknak a határátlépési engedélyek megszerzése. Mint értesülünk, a visszaélések ügyében még mindig folyik a vizsgálat és tegnap délelőtt Szomborba idézték meg a visszaélésekben való részességgel vádolt tisztviselőket és felettes hatóságaik előtt hallgatják ki őket. Igen érdekes, hogy három évvel ezelőtt, 1927 végén egy sajtóper nyomán pattant ki a Bajmokon elkövetett ugyanilyen visszaélések. Vukovics József szuboticeai hírlapíró az egyik ottani szláv hetilapban megírta, hogy Bajmokon az akkori községi jegyző jogtalan pénzeket szedett a kettősbírtokosoktól. Lazarevics jegyző annakidején rágalmozási pert indított Vukovics ellen, az újságírónak azonban sikerült igazolnia állításait, mire az ügyészség vád alá helyezte a jegyzőt. Ezután két évig csak a törvényes illetékeket szedték be a kettősbírtokosoktól, míg egy évvel ezelőtt újra nagyobb összegeket kezdtek szedni a határátlépési engedélyekért.

HIREK

1930

Szeptember

10

SZERDA

Római katolikus: Tolent. Miklós. Protestáns: Erik. Görögkeleti: Mojszije. A Nap kel 5 óra 39 perckor, nyugszik 18 óra 10 perckor. A Hold kel 19 óra 21 perckor, nyugszik 7 óra 39 perckor.

Időjárás. A noviszádi katonai meteorológiai állomás jelentése: A depresszió által okozott légnyomás különbségek általános esőzést idéztek elő, amely a tegnapi nap folyamán megszűnt.

Időjárás: Kiderülés várható, hőemelkedéssel. Noviszádon derült és melegebb idő lesz.

— **Öfensége Petár trónörökös születésnapjának megünneplése Odzsacín.** Szeptember 6-án ünneplte Petár trónörökös születésnapját Odzsacín közönsége. Délelőtt 9 r. k. templomban hálaadó istentisztelet volt, amelyen a hatóságok valamint az egyetek teljes számban megjelentek. Este 9 órai kezdettel a Narodna Odbrana helyi szervezete fényes műsoru programmal kedveskedett a közönségnek. Az országos zászlókiemelési ünnepséggel kapcsolatban vasárnap az Odzsacín Sport Klub a Narodna Odbrana helyi szervezetével karöltve nagy népünnepélyt rendezett. Este táncmulatság fejezte be a jól sikerült ünnepélyt.

— **A noviszádi kultuszszövetség közgyűlése.** A noviszádi kultuszszövetség csütörtökön, szeptember tizennyolcadikán délután hat órakor rendezt évi közgyűlést tart a báni palota dísztermében. A közgyűlés napirendjén az igazgatósági, választmányi és felügyelő bizottságok jelentése, az igazgatóság lemondása és az új igazgatóság választása szerepelnek. Minden egyesület, amely a szövetség kebelébe tartozik, köteles legalább egy megbízottat küldeni a közgyűlésre írásbeli felhatalmazással.

— **Az újonnan megválasztott moli plébános letette az esküt.** Varga Lajos, az újonnan megválasztott moli plébános szeptember 6-án tette le az esküt Budánovics Lajos bácskai püspök kezébe.

— **A noviszádi városi tanácsnokok szabadságon.** Boksán Radivoj noviszádi városi tanácsnok, az adóügyi osztály vezetője és dr. Markovics Giga városi tanácsnok szabadságra mentek. Távollétük alatt Boksán Radivojt Kiss Gyula h. főszámvevő, az adóügyi osztály helyettes főnöke helyettesíti, dr. Markovics Giga pedig Sztákics Sztóján városi tanácsnok helyettesíti.

— **Dr. Brezovszky Nándor szanatoriumi főorvos szabadságáról visszaérkezett és újból rendel szanatóriumában, Futoski put 151.**

— **Zita volt magyar királyné hírszerint nem veszi tudomásul Albrecht főherceg házasságát.** Budapestről jelentik: Albrecht királyi herceg, tegnap külföldi útjáról Budapestre érkezett. Hírszerint Zita volt királynénál járt, aki állítólag közölte Albrechttel, hogy mivel házassága az ő tudta és beleegyezése nélkül történt, az egybekelést nem veszi tudomásul és a nyilvánosság előtt is helyteleníteni fogja. Ez a nyilatkozat valószínűleg a közeli napokban kerül nyilvánosságra.

Eladó nagyobb mennyiségű fajtiszta nemes GYÜMÖLCSFA, díszfa, vadonc, díszcserje. Báró Tallián Tibor Mária-telepi gyümölcs faiskolájában Nova Kanizsa, Bánát. Árjegyzéket díjmentesen küld Nagymihály Antal faiskola kezelő.

Negyvenezer embert fenyeget éhhalál az állandó esőzés miatt San Domingóban

Ujabb elemi csapás zudult az orkánsújtotta vidékre — A szélvihar halálos áldozatainak száma az 5000-et is meghaladja

Newyorki híradás szerint Santo Domingóból újabb elemi csapás híre érkezik. A pusztító szélvihar után most felhőszakadás szerű záporosó ömlik több mint 24 óra óta. A folyók hatalmas mértékben megáradtak, sodruk olyan erős, hogy a csónakok nem közlekedhetnek. Ezáltal csaknem teljesen lehetlenné vált a lakosság élelmiszereivel való ellátása. Oriási területek állanak vizalatt.

Az elárasztott területek lakosságát csak repülőgépről tudják élelmezni, úgy hogy mintegy

negyvenezer embert az éhhalál fenyeget. Az orkán okozta pusztulás halálos áldozatainak a száma már az ötezret is meghaladja. Az anyagi kár közel harminc millió dollár.

— **Meghívó.** A Cecilia egyházi énekkar összes tagjait felkérem, hogy a következő énekóraira előnni szíveskedjenek. A férfiak, ma szerdán este 8—9-ig, a női énekkar holnap, csütörtökön este 6—7-ig. Összpróba zenével lesz pénteken este 8—10-ig. Karnagy.

— **Felakasztotta magát egy szélütött szuboticai öregember.** Megrendítő öngyilkosság történt kedden reggel Szuboticián. Vojnics-Hajdu József hetven éves jómódu szuboticaai gazdálkodó Moszkova uca 26 szám alatti házában felakasztotta magát. Vojnics Hajdu József együtt élt a fiával, de már é óta állandóan betegeskedett. Három évvel ezelőtt szélütés érte, amelynek következtében minakét lába megbénult. Vojnics azóta állandóan betegeskedett és csak két mankóval tudott járni. A szerencsétlen öregember az utóbbi időben sokat foglalkozott az öngyilkosság gondolatával. Kedden hajnalban fia eltávozott hazulról, mire Vojnics a fűszekárába vándorolt és, a kamrában az egyik gerendára felakasztotta magát. Az öngyilkosságot a házbeliek fedezték fel, de már nem lehetett segíteni az életunt. A rendőrség részéről Turanov Lázár rendőrkapitány vezetésével bizottság szállt ki Vojnics házához, de már csak a halál bekövetkezését konstatálhatták. Az életunt semmiféle bucsulevelet nem hagyott hátra.

— **Halálozás.** Súlyos csapás érte Debeljacs társadalmát. Közszerepetben álló közösségi jegyzője Iszakovics Péter Dragutinovon — ahol szabadságát töltötte — szívzselhűlésben meghalt.

— **Jól sikerült tűzoltónap.** A bácskogradister önkéntes tűzoltótestület parancsnoksága szeptember 7-én a vasúti ligetben szépen sikerült tűzoltónapot rendezett. A változatos műsoru tűzoltónap zenés felvonulással kezdődött, mely után a babaverseny következett. A nagy számu pályázók közül a zsűri Grósz Évicát, Knezsevics Ivot és Nacsá Zsuzsikát jelentette ki győztesnek és megjutalmazta őket. Azután volt lepényevés, zsákfutás, kecsavadászat. Majd táncverseny következett szerb és magyar táncokból. Győztesek Makszimovics Szinisa, Füstös Margittal és Tüski Pál Dávid Annával. Éjjelkor Miss Baeszkogradiste megválasztása került sorra. A választásból a zsűri ítélete szerint Kepnik Stefica került ki győztesként, míg Dórics Juco második, Füstös Margit pedig harmadik lett a versenyben. A tűzoltónap sikeres rendezése és zavartalan lefolyásáért az elismerés a parancsnokság minden tagját méltán megilleti.

— **Tolvaj cigányokat fogtak el Csurgon.** A csurgói csendőrségnek hétfőn a nádali országúton feltűnt egy kocsi, amelyben két cigányasszony ült. A csendőrök a gyanus kocsikat átkutatták és azokban új cipőket, fehérneműt, finom selyeminget, selyemzsebkendőket, jumpereket és fejkendőket találtak több ezer dinár értékben. Az asszonyokat azonnal letartóztatták és átadták a noviszádi törvényszék fogházának. A vizsgálóbíró nyomozást indít annak a megállapítására, kitől erednek a lopott holmik.

TÖZSDEZÁRLATOK

A dinár árfolyama. Budapest 10.04—10.12, Bécs 12.50—12.56, Prága 59.25—59.65, Berlin 7.42—7.44, London 274.5.

Zürich. Beograd 9.12 hétnyolcad, Páris 20.23, Budapest 90.25, London 2505 ötnyolcad, Newyork 515.35, Brüsszel 71.90, Milánó 26.995, Madrid 56.30, Amsterdam 207.45, Berlin 122.79, Bécs 72.79, Szófia 3.7325, Prága 15.295, Varsó 57.70, Bukarest 3.075.

Beograd. London 274.98—274.18, Páris 222.79—220.79, Newyork 56.47—56.27, Genf—Zürich 1097.40—1094.40, Milánó—Trieszt 296.50—294.50, Berlin 13.475—13.445, Prága 168.08—167.28, Bécs 7.9943—7.9643, Budapest 9.9055—9.8755.

Allampapírok: 7 százalékos kölcson 93—92, 4 százalékos agrárkötvény 56.50—56, Hadikárpótlási prompt 458—454.75, szeptember 30-ára 457.50—457, november 30-ára 454.50—454.50, december 31-ére 466.50—465, 7 százalékos Jelzálogbank kötvény 89—89, Nemzeti Bank 8200—8100.

Budapest. (Határidős). Irányzat: Gyenge. Forgalom: Elénk. Buza október 16.12—16.15—16.20, március 17.50—17.48—17.55, május 17.95, Tengeri május 14.80, transit május 12.90—12.90.

Noviszád. Uj buza 79—80 kg, bácskai 157.50—162.50, felsőbácskai 162.50—167.50, bégai uszályrakomány 157.50—162.50, felsőbánáti 160—162.50, delbánáti 150—155, 78 kgos szerémi 147.50—152.50, szlavóniai 147.50—152.50, árpa 107.50—110, zab 127.5—132.50, tengeri bácskai 110—115, uszályrakomány 112.50—117.50, bánáti 107.50—112.50, uszályrakomány 112.50—117.50, szerémi 110—115. Export malmok irányarai szeptember—december hóra 30 nap kassza vagy egy és fél százalék skontó, nullás gg és g 330, kettes 295, ötös 250, hatos 205, hetes 130, nyolcas 95. Egyéb malmok effektív kötési, bácskai liszt nullás gg és g 285—295, kettes 255—265, ötös 220—230, hatos 172.50—182.50, hetes 115—120, nyolcas 95—100, korpá 80—85, fehér bab új 2 százalékos k. d. 360—380.

Irányzat: Buza változatlan, egyébként lanya. Forgalom buzában 33, tengeriben 64, lisztben 17, korpában 6, árpában 2 vagon.

Szombor. Bácskai buza 155—160, felsőbácskai 160—165, szerémi buza 145—150, tiszai hajórakomány 160—165, csatornai rakomány 157.50—162.50, dunai rakomány 157.50—162.50, rozs bácskai 100—110, zab bácskai 125—130, zab szerémi 120—125, árpa takarmány 105—110, tavaszi 150—155, baranyai tavaszi 165—170, bab usans 320—330, válogatott 340—350, tarka 230—240, tengeri bácskai prompt 112.50—117.50, tengeri októberre 115—120, tengeri dunai szeptemberre 120—125, liszt 00 és 0 290—300, kettes 260—270, ötös 215—225, hatos 150—160, hetes 110—120, nyolcas 95—100, korpá prompt 80—85. Irányzat: Változatlan. Forgalom: Buza 144 és fél, tengeri 179 és fél, árpa 18, zab 6, bab 8, érlemények 1, lennag 1, összesen 358.

Csikágó. Buza: Csendes. Szeptember 82 ötnyolcad, december 88 egynyolcad, március 92, május 94.75. Tengeri: Tartott. Szeptember 97.25, december 92.25, március 94, május 95 hétnyolcad. Zab: Alig tartott. Szeptember 38.75, december 42 ötnyolcad, március 44 ötnyolcad, május 46 egynyolcad. Róz: Alig tartott. Szeptember 56, december 61.25, március 65, május 67.75.

Winipeg. Irányzat: Csendes. Buza október 82 háromnyolcad, december 85, május 91 háromnyolcad.

Liverpool. Buza október 6 sh 9.75, december 6 sh 9.75, március 6 sh 10.25.

Milliók csemeték furcsa pénzszerzési bogarai

Az amerikai acéltröszt hatalmas elnökének leánya, Katherine MacComb, egy másik acélmágnás egyik gyárában dolgozott, mert az volt a becsvágya, hogy megtudjon élni abból, amennyit két keze munkájával egy tanulatlan munkásné keres. Alig dolgozott azonban négy hétig, amikor egyszerre figyelmessé lettek rá az előljárói és több fizetést adtak neki. Ez a figyelem kéthetenként megismétlődött és rövid három hónap múlva Katherine kisasszony a gyár egyik jól fizetett hivatalnoknője volt. A gyors emelkedés boldoggá tette, de amikor elgondolkozott ezen, észébe jutott ellenállhatatlanul, hogy ő a nagy és hatalmas MacCombnak a leánya és ez némileg elkésértette, de viszont boldoggá is tette ez a — titok. Az ifjabbik Cornelius Wanderbilt, akinek az apja Amerikának egyik leggazdagabb embere, fejébe vette, hogy mint író fogja megkeresni a kenyerét. Hát író lett és írt, és ezeket a cikkeket tiszteltelődijéből él. Ezeket a cikkeket nagyszerűen fizetik, nem azért, mert ennek megfelelően jók, hanem mert egy Wanderbilt az írója. Ilyenformán persze a fiatal milliomosnak nincs megbízható utmutatója arra nézve, hogy komoly kényszerűség esetén is meg tudna-e élni a maga munkájából? Patrick Buttler látszatra igazán abból él, amit keres. Duszgazdag textilgyárosnak a fia és rendőr lett Newyorkban. Amikor már teljes három hónapon át rendőrködött, egész komolyan így nyilatkozott:

— Azért választottam ezt a foglalkozást, mert épen ez a munka, amellyel mint szegény, egyszerű ember szolgálhatok a köznek, adja meg nekem az olyannyira szükséges lelki egyensúlyt.

Szolgálat után ez a „szegény egyszerű ember” mindig hazamegy apjának palotájába.

—o—

— Fiúgyermeke született a belga trónörökös párnak. Brüsszelből jelentik: A belga trónörökös párnak tegnap fiúgyermeke született. A nagy eseményt százegy ágyulövés és a harangok zugása adta hírül a főváros lakosságának. A trónörökös párnak ez a második gyermeke, az első leány 1927-ben született.

— Hasfűzők, méret után 110 dinártól feljebb. Fischer J. és Fia, Noviszád.

— Rádiókkal szabad a kereskedőknek a feleket meglátogatni. Beeskerekről jelentik: A rádiókereskedők egymást jelentették fel a rendőrségen azzal, hogy mintadabokkal házalnak és ilyen módon gyűjtenek rendeléseket. A rendőrség véleményezés végett a kereskedelmi és iparkamarának adta át az ügyet, amely a következő véleményt adta erre vonatkozólag: Az 1900. évi 25-ik törvények első szakasza értelmében minden kereskedő vagy iparos a lakóhelyén kívül csakis a szakmabeli kereskedőket és iparosokat látogathatja meg mintakönyvekkel vagy áruval megrendelések gyűjtése végett. Ebből természetesen kizárják azokat, akik jogában áll lakóhelyén belül magánszemélyeket is felkeresni megrendelések gyűjtése végett.

Uj tankönyvek

előírás szeriut és 5469

antiquar tankönyvek

jó állapotban

féláron már most kaphatók

VIG ZSIGMOND SÁNDOR

könyvkereskedésben, SUBOTICA, Karadjordjev trg

Hogyan lehet nemesített gabonánkat versenyképesé tenni

Inhoff József igazgatónak a becseji Gazdakör jubileumán tartott előadása

A mai 170 dináros buza árral a beállítás a következő:

Mütrágya nélkül a fenti 2000 kg. buza ára 3400 dinár. 4000 kg. szalma á 10 400 dinár. Mütrágyával: 2400 kg. buza ára 4080 dinár. 4800 kg. szalma á 10 480 din.

A többlet nyereség mütrágya nélkül hektáronként a 170 dináros buzaár alapján 108 dinár. Mütrágyával 641 dinár. A mütrágya javára esik 533 dinár.

Egy nyílt kérdés ma még a nemesített vetőmag kérdése is. 15—20 éve, hogy az árpádhalmi nemesített vetőmaggal a nemesített vetőmag alkalmazását gazdaságainkba bevezettük, azóta a nemesítők a nemesített vetőmag egész áradatát zudították a termelő gazdákra s 15—20 éves kísérletezésünknek mi a leszűrt eredménye? Tudjuk, hogy a nemesített vetőmagvak a legtöbb esetben többet, többször jobbat teremnek, amióta vetjük kevesebb a rozsdá, ujabban több a repülő üszög. 15—20 év nagy idő, amely alatt legalább hozzávetőleg az egész vonalon megállapíthatjuk volna az árpádhalmi, a hatvani, az Eszterházy, a Prolific, vagy más áll-e a mi klimatikus-talaj és egyéb viszonyainkhoz illően első helyen és ha meg volna ezen bevált nemesített fajtánk, ezt kellene nagyobb mennyiségben szaporítani és a növény-nemesítőkre hárulna a feladat, ezen bevált típus rossz tulajdonságainak csökkentése és további jó tulajdonságainak kifejtése, kitenyészése.

f) Többet, jobbat termelhetünk ezen termelésünket azonban

piacképes áruvá is keil tennünk.

Aki figyelemmel kíséri, milyen gyomosan, ocsu-telten kerül a gabona a keereskedő kezébe, annak tisztában keil lennie azzal is, hogy az ocsu és gyom nem a közvetítőnek, nem a nagykereskedőnek, hanem mindig a szállító gazdának lesz teherzámlájára írva.

Vannak ma már igen jó trieurjeink, gabonatisztító rostáink és nagyobb szortírozó gépeink, amelyek az ocsut a gabonamagtól különválasztják, magát a tisztított gabonát osztályozzák és így a kereskedésbe egy kis jó indulattal szortírozott gabona juthat el magasabb piaci árban fizetve.

Ezek volnának a főpontok, amelyek a mezőgazdasági termelést rentabilisabbá tehetnék.

Ezekbe kellene belekapcsolódnia

az ocsó, könnyebben törleszhető mezőgazdasági hitelnek.

Mondanom sem keil, hogy a privilegizált mezőgazdasági bank mai 9 százalékos kamatozása kölcsönei még mindig igen drágák.

Idé kellene belekapcsolódnia a vasutak mentén épülő gabonarakaraktáraknak és gabona elevátoroknak, hatalmas, az egész gazdaságot egybefoglaló országos szövetkezeti hálózatot keilene létesíteni, hogy termelésünket közös erővel I.-a minőségben nagyobb tételekben helyezhessük el a külföldön.

A földművelésügyi kormánynak és bányászunk mezőgazdasági osztályának a legszorosabb nexusban keilene lennie néhány gazdasági egyesületünkkel, hogy mindazon intézmények fokról-fokra életbe hivatók legyenek, amelyek a romlásnak, pusztulásnak indult mezőgazdák talpraállítására vannak hivatva.

Az Egyesült Államokat óriási szövetkezeti hálózat vonja be. Megteremtette a megfelelő hírszolgálatot és jó piacot, a tengerpartokra kiépítette tárházait és gabonarakaraktárait. A buza árához bushelenként egy dollárt fizet a gabonapool, amely intézmény a termelés és export biztosítása céljából létesült, (1 bushel=8 gallon, 1 gallon=36 liter) tehát 288 literre egy dollár poolsegély járul.

Egyik szomszédos államunk törvényhozás útján behozta a boletta rendszert. A termelő gazda harminc dinár boletta jegyet kap minden métermázsza gabona után. Ezen jegyekből fizetheti elsősorban adóját, a maradék jegyeket eladja.

Más államok nagyobb vasuti és hajózási előnyöket biztosítanak a szállításnál.

Rövidre szabott előadásomban csak ennyit.

Sztaribecseji gazdakörünk ma fennállásának ötven éves jubileumát üli, sok megpróbáltatással megküzdve él és dolgozik.

A bácskai gazdasági egyesületnek közel hetven működő gazdaköre van.

Tisztelt ünneplő gazdaközönség, ha az összes fiókokban napirendre tűznék, napirenden tartanók a fent érintett gazdakérdéseket, ha az említett hivatalos orgánumok ennek a mintegy hetven gazdakörnek a hóna alá nyulva csinálnák meg gazdasági programjukat, mennyi redőt simíthatnának el gondterhelt mezőgazdánk homlokáról, a szomorú gazdasági krízisünkben mennyire megkönnyíthetnők a kibontakozás útját.

Szilárd elhatározás, fegyelmezett, munkás gazdaszervezetek, megértéssel velünk munkálkodó hivatalos orgánumok... jöjjen el a tí országotok a mezőgazdaság és általános jólét javára.

Ugy legyen!

— A Noviszádi Mintavásár és kiállítás propaganda bizottsága felkért bennünket a következő közlésére: Több oldalról beérkezett érdeklődésekre ezuton is közöljük a kiállítók illetve kiállítani szándékozók, hogy a kiállítás és mintavásár tartama alatt a detail eladás csakis a mintavásár kültelenen illetve erre a célra megjelölt területen lesz megengedve. Az a hit, mely szerint a kiállítás alatt üzletkötések nincsenek megengedve, teljesen félremagyarázason alapul, mert hiszen természetes, hogy a kiállításnak az a célja, hogy a kiállítók kötelességet eszközöljenek, illetve eladásokat perpektuáljanak. A kiállítás belterületén esetleges detail eladásokat a kiállítás utolsó két napján különben is meg fogjuk engedni. Az utazási igazolványok, amelyek a külföldi vasutakon 25 százalékos, a Jugoszláv vasutakon 50 százalékos utazási kedvezményre jogosítanak, valamint a 25 dinár ellenében kiszolgáltandó kedvezményes vízumra is feljogosítanak, már szétküldettek és azok a tiszteletbeli képviselőknél, menetjegy iródnál, illetve a kiállítás igazgatóságánál kaphatók.

— Megnyílt a bécsi és prágai őszi árumintavásár. Bécsből jelentik: Az általános gazdasági depresszió ellenére is sikerült a bécsi nemzetközi őszi árumintavásárt az eddigi terjedelmében megnyitni. Az árumintavásár ismét bizonyosságát adja az osztrák iparosok szorgalmának, valamint a külföldi élénk részvételének. Tizennyolc külföldi állam kiállította termékeit, köztük ezuttal elsősorban Németország és Brit-India. Francia-

ország ismét önálló pavillonnal szerepel a kiállításon. Figyelemreméltó, a Piffel dr. bi-boros hercegérsek elnöklése alatt bemutatott egyházművészeti kiállítás. Prágából jelentik, hogy ott vasárnap megnyílt a huszonegyedik nemzetközi árumintavásár, amelyen több mint háromezer cég állított ki.

— A hét folyamán kezdődik a vrbászi

cukorgyárban a répakampány. A vrbászi cukorgyárban e hó 15-én kezdik meg a munkát. A répaátvétel már az elmúlt héten megkezdődött és a répa leszállítását is elkezdi már ezen a héten. A cukorgyár a kampány idején több mint háromezer munkást foglalkoztat és ezzel a közép-bácskai munkanélküliség jelentékenyen csökkenni fog.

A délamerikai futballturné egész jövedelme a jugoszláv labdarugó szövetséget illeti

Dr. Andrejevicset, a nemzetközi ügyek titkárát utasították, hogy a 450.000 dinárt azonnal szolgáltassa be a szövetségnek

A jugoszláv labdarugószövetség tegnap előtt este igen viharos lefolyású ülést tartott, mert nagyon fontos ügyet tárgyaltak. A szövetség ugyanis felszólította a válogatott csapat vezetőségét, hogy

a buenos-ayresi és a rio de janeiroi mérkőzések elszámolását terjessze be a központi vezetőségnek.

Sportkörökben azt hitték, hogy szenzációs affér fog az elszámolásból kirombanni, miután a BSK azt követelte, hogy ez utóbbi három mérkőzés tiszta hasznának felét juttassák neki, miután a jugoszláv csapat ott mint BSK szerepelt. A szövetség ülésén dr. Zsivkovics a BSK elnöke azt követelte, hogy

450.000 dinár tiszta haszon felét, azaz 225.000 dinárt tartsa meg a szövetség, a másik felét pedig ossza fel azon csapatok között,

amelyek játékosai Délamerikában voltak, még pedig a játékosok számarányának megfelelően.

Igy a legnagyobb rész a BSK-nak jutna, miután ő adta a legtöbb játékost a válogatott csapatnak, de jutna a negyed milióból a Jugoszláviának, a Szokonak és a franciaországi Montpelliernek és Settennek. Zsivkovics indítványa után Babics, Marinkovics, Viktorovics, Sztamatovics és Miodragovics a Jugoszlávia és a Szoko képviselői,

erélyesen tiltakoztak a pénzt felosztása ellen és ama véleményüket juttatták kifejezésre, hogy a 450.000 dinár a szövetséget illeti meg.

Zsivkovics javaslatát a következő indoklással utasították vissza:

Mialatt a válogatott csapat Délamerikában játszott, a BSK idehaza nemzetközi mérkőzéseket bonyolított le és így több felől is lett volna jövedelme.

Ezután Szimonovics Bosko szövetségi kapitány szenzációs kijelentést tett, amelyben bejelentette, hogy

Euenos Ayresben és Rio de Janeiroban nem a BSK, hanem a jugoszláv labdarugószövetség nevében kötötték le a mérkőzéseket

azzal, hogy a BSK neve alatt játszanak. Ifju Hadzi Koszta hasonló nyilatkozatot tett és részletes beszámolót terjesztett be a délamerikai turnéről.

Ezek után Safarik Janko, a szövetség elnöke azt javasolta, hogy a végleges határozatot halasszák el a következő ülésre és addig a felügyelőbizottság vizsgálja felül az összes számlákat. Babics azt követelte, hogy bocsássák a felügyelőbizottság rendelkezésére a mérkőzések megkötésének összes iratait, az ajánlatokat és a feltételeket, hogy ilyen módon meg lehessen állapítani a tiszta jövedelmet és ehhez mellékelje a kiadások számláit. Evdekes, hogy

a pénz tegnapig dr. Andrejevic nemzetközi titkáránál volt, akít utasították, hogy a felügyelőbizottság jelenlétében azonnal adja át az egész pénzt a JNS pénztárosának.

Elvileg elhatározták tehát, hogy az egész jövedelem a szövetségé, ami egészen természetes is. A zagrebi sajtó az egész kérdést nagyon titokzatosan kezelte, csak azért, hogy az elszámolásból eredő esetleges botrányt Zagreb javára kihasználhassa és a szövetség székhelyének Zagrebba való visszahelyezését követelhesse.

Vasárnapi bajnoki mérkőzések Szuboticán

Vasárnap három bajnoki mérkőzés lesz Szuboticán, és pedig a Zsak—SzMTC, Bácska—Sport és a Ferrum—Villanytelep mérkőzés.

Figyelembe véve az SzMTC mult vasárnapi kitűnő startját és a Zsak erősen feljavított csapatát, ez a mérkőzés tarthat a legnagyobb érdeklődésre számot. Előreláthatólag eldöntetlen eredmény várható az erőviszonyok alapján.

A Bácska—Sport mérkőzés mindig szép sportot nyújtott, azonban ezuttal a Sport annyira legyöngült csapatall áll ki, hogy egy percig sem lehet kétséges a jó formában levő Bácska győzelme.

A Ferrum—Villanytelep mérkőzés teljesen nyitott lett, tekintve mindkét csapat multvasárnapi győzele szereplését.

A Bácska—Sport mérkőzést a Bácska pályáján a másik kettőt pedig a Szand pályáján játsszák le.

A szubotici Ifjúsági Sportbizottság közleményei

Ruzmann István bizottsági tag lemondott tisztességéről. A szubotici Ifj. Sportbizottság legutóbbi ülésén Ruzmann István írásban benyújtotta lemondását a Sportbizottságban viselt tisztségéről. Lemondását elfoglaltságával indokolta. Ruzmann helyett a Sportbizottság Kopilovics Sándort kooptálta.

Vasárnap ifjúsági atlétikai napot rendez a bizottság. Az ifjúsági egyesületek kérésére vasárnap ifjúsági atlétikai napot rendez a Sportbizottság. Nevezéseket Perl Attila bizottsági tag vesz fel. Nevezési díj 5 dinár, a kerékpárversenyre pedig tíz dinár.

Az ifjúsági egyesületek kérvényt intéztek a bizottsághoz, amelyben kérték a Sportbizottság alapszabályainak módosítását, oly értelemben, hogy ezáltal azon játékosok, akik a bizottságnál le voltak igazolva, később pedig az alszövetség valamely csapatához igazoltatták magukat, visszatérésük után

rögtön játszassanak valamely ifjúsági egyesület színeiben. A Sportbizottság megbízta Szonnenberg Zoltán alelnököt, Matkovics Béla és Kopilovics Sándor bizottsági tagokat, hogy a tárgyat tanulmányozzák át és az esetleges alapszabály-módosításra vonatkozólag konkrét indítványt terjesszenek elő a bizottságnak.

Ifjúsági eredmények:

Ferrum—Juventus 7:0 (2:0). Biró: Darlics. (Bajnoki mérkőzés). A Juventus csak az első félidőben tartotta jól magát, míg a második félidőben meg kellett hajólnia a kitűnően játszó Ferrum csatárai előtt. A Ferrumból Polyák és Szalai I. játszottak kitűnően, míg a Juventusból Buljovics és Godár tündek ki.

Jedinstvo—Triglav 5:1 (1:1). Biró: Nagy Rókus. Bajnoki. A Jedinstvo várakozáson felül kitűnően játszott.

Hétfőn:

Bácska I. b.—ifj. komb.-Jedinstvo 4:1 (1:1). Biró: Reich Jenő.

—o—

Vasárnap a szubotici másodosztályban is megindul a bajnokság. A szubotici elsőosztály után, a másodosztályban is megindul a bajnokság. Vasárnap, a bajnokság első fordulójában négy csapat lép sorompóba: a Rádnicski, TANK, Jugoszlávia és a Bunjevac SK. A tavalyi bajnokság utolsó, illetve utolsóelőtti helyezette a TANK és a Rádnicski kerülnek szembe az egyik mérkőzés keretében, míg a másik mérkőzést a kitűnő Bunjevac SK az újonc Jugoszlávia ellen játssza le. Mindkét mérkőzés iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg Szuboticán.

Bajmok:

Bajmoki AC—Szloboda (Szubotica) 4:1 (1:0). Biró: Szonnenberg Zoltán. A bajmokiak csak nehezen bántak el a tartalékokkal szereplő Szlobodával.

Szubotica:

Konobarszki AK—Hakoah 3:1 (0:0). Biró: Neverka.

Bácska komb.—Hakoah 8:0 (7:0). Biró: Boros. Mindkét mérkőzést a Hakoah bemutató játékként játszotta le.

Bacsokopetrovselő:

Petrovselői DVD—Bacsokogradistei AK. 2:0 (0:0). Barátságos. Az első félidőben mindkét csapat egyenlő erővel küzd és szép játékot produkál. A második félidőben Petrovselő minden áron eredményt akar elérni s a bíró elnézése folytán játéka fokozatosan durvul. Gradiste a durvaságnak enged, gólját a bíró nem ítéli meg s beáll a végeredmény. Gradiste majdnem minden játékosa sebesülten hagyja el a pályát. A bíró Viskovics, nagyon elfogultan vezette a mérkőzést.

Beodra:

Hajduk—Torda 2:0 (1:0). Mindkét csapat tartalékokkal állt ki. Az első félidőben egyenlő ellenfelek játékát mutatták, a második félidőben a Hajduk volt a jobb. A Hajdukból Arpási, Moli, Nikolics és Kapadzsin voltak jők, míg a Tordából a védelem tünt ki.

Debeljacsán vasárnap a jóképességű másodosztályu beogradi „Srbija” vendégszerepelt. Izgalmas, élénk játékot hozott a mérkőzés, azonban gólok nélkül 0:0 eredménnyel végződött.

Parabues:

Parabuesi Olimpia—Sztarapalankai Borac 5:0 (2:0). Biró: Baerte. A hazai csapat mindkét félidőben uralta a mezőnyt, csak a csatárok tehetetlenségén mulott, hogy nagyobb eredményt nem értek el. A vendégcsapat egyetlen része sem elégitett ki, egyedül fegyelmetlenségük volt szembeötölő, amiért a bíró a játékot egy ízben kénytelen volt megszakítani. A bíró megfelelt feladatának.

Ada—Szentá 3:1. Hazena. Az adai hazena-csapat nagy szerencsével győzte le a szentiaikat. Zsivka Vukova kapus, ügyes védésével és Horváth nővérek lelkes játékával jutottak a kedvező eredményhez az adaiak. A szentiaik egyetlen gólját a center dobta be.

Kulai Rádnicski—Crvenkai SK 5:0 (3:0). A teljesen újjászervezett kulai Rádnicski könnyű győzelmet aratott a szimpatikus crvenkai csapat legénysége felett és egy kis szerencsével és nagyobb akarással megduplázhatta volna a gólok számát. Az első percekben üres és lélektelen játék folyt,

Augusztus
1-161

Lényeges árleszállítás

nagy doboz ..... Dinar 56'—
közép doboz ..... Dinar 32'—
kicsiny doboz ..... Dinar 16'—

TELJES ÉRTÉKŰ

munkát csak az végezhet, akinek rendben van az idegrendszere s akinek a munkaképessége zavartalan.
2-3 kiskanálnyi

OVOMALTINE

3699

a reggeli és délutáni tejbe megacélozza az izmokat és az idegeket

később a Rádnicski magára találva veszedelmes akciókat indított a crvenkai kapu ellen, amit a gyengén szereplő védelem csak nagy nehézségek árán tudott megakasztani. A crvenkai csapatban a kapus, balszélső és center, a kulaiaknál pedig Sztójcsics, Ruyer, Takács voltak jók. Spanyol bíró kifogástalanul bíraskodott. A Rádnicski örvedetes fejlődését egynéhány lelkes sportember aldozat-készségének és működésének köszönheti, akik közül különösen a Herkules fémáru gyár tulajdonosai Kóré István, Cethoffer István és Veszelinovics Péter továbbá Milijevics Milan, Ackermann József és Csélics járnak elől. A Rádnicski a mérkőzést már az új vásártéri pályáján játszotta le.

Rádnicski hírek. Az egyesület valamennyi igazolt játékosát felkérem, hogy holnap, csütörtökön este 6 óra 30 perckor a pályán jelenjenek meg. — Intéző.

Kaposvár:

Somogy—BAK 3:1 (1:0). II. osztályú ligamérkőzés.

Külföldiek győzelme a magyar teniszbajnokságokon. Budapesten hétfőn fejezték be a közel egy hétig tartó küzdelmeket Magyarország teniszbajnokságáért. A női egyest az esseni Krahvinkel Hilda nyerte, a férfi párost a Menzel—Rohrer pár Prágából. Magyarország 1930. évi egyéni bajnoka a prágai Menzel lett Kehrling előtt. A női páros bajnokságot a Krahvinkel (Essen), Peitz (Düsseldorf) pár nyerte. A vegyespáros győztese a párisi Glasser, Barbier ketős.

Milanóban játsszák le a negyedik Újpest—Ambroziana Középeurópai Kupa mérkőzést. Bécsben vasárnap tárgyalta a Középeurópai Kupabizottság, az Újpest—Ambroziana kupamérkőzés ismeretes ügyét. Minthogy a két csapat három mérkőzésen át egyforma eredményt ért el, az Újpest azt javasolta, hogy sorsolás döntse el, hogy Budapesten, vagy Milanóban játsszák-e le a negyedik mérkőzést. Az olaszok elfogadták az Újpest indítványát. A sorsolásnál a szerencse Milanonak kedvezett és így az Újpest vasárnap újból Milanóban áll ki az Ambrosiana ellen.

Olasz kerékpáros nyerte a Magyarországon át lefolyt ötnapos országúti versenyt. Budapestről jelentik: A Magyarországon át lefolytatott ötnapos kerékpárversenynek utolsó szakaszát hétfőn futották le. A 78 induló közül 50 versenyző érkezett a célba. Az ötnapos, összesen 1100 kilométeres verseny győztese Bergamaschi (olasz) 36 óra 29 perc 44 másodperc. Második Peck (PSE) 36 óra 31 perc 34 másodperc. 3. Minasso (olasz) 36 óra 35 perc, 04 másodperc.

Bárány dr. Egerben 58.8 másodperc alatt uszta a 100 métert. Az egeri Move hétfőn délután rendezte a tízéves fennállásának emlékére kiírt uszóversenyt. A 400 méteres gyorsuszást a földművelésügyi miniszter tiszteletdíját Costoli (olasz) nyerte 5 perc 14.4 másodperces idővel. A 100 méteres gyorsuszásban első lett Bárány István dr. 58.8 másodperc alatt (pályarekord). A 100 méteres hátuszásban győzött Bitskey Aladár 1 perc 15.6 másodperccel. A MOVE csapata a vízpolo bajnoki mérkőzés során 7:1 (4:0) arányban legyőzte az FTC csapatát.

Japán atlétanők a prágai női olimpiáson

A prágai női olimpiáson Japán is képviselteti magát legjobb női atlétáival. Képünk a japán vendégeket mutatja balról

jobbra: Muraka, Nakanishi, Hamasaki, Hónja, a prágai Smolova, Hitonu és dr. Kinoshita.

Fruskagorai fényképkiállítás a szremszkikarlovcei szőlő- és borkiállításán

A Fruska Gora turistaegylet karlovcei fiókja a szeptember 27-én megnyíló szőlő- és borkiállításán nagyszabású fruskagorai fényképkiállítást rendez. A kiállítás nem mindennapinak és érdekesnek ígérkezik, mert kizárólag fruskagorai szép motívumok és tájképek kerülnek kiállításra.

A Fruskagorában sok olyan érdekes táj, hely és völgy van, amely nekünk, dacára annak, hogy közvetlen közelünkben élünk, még teljesen ismeretlenek. Már az a tény, hogy tízennégy pravoszláv kolostor húzódik meg díszkréten a Fruskagora völgyeiben, is a maga nemében páratlan. A kolostorok berendezései, művészi kivitelű freskói, a templomok oltárai és ikonjai, valamint az értékes könyvtárak mind olyan érdekességek, hogy már több ízben magukra vonták a külföldiek figyelmét.

Mindezek a körülmények készítették a Fruska Gora turistaegyletet arra, hogy mind nagyobb propogandát fejtsen ki ezek érdekében és a Fruskagora és érdekességeinek látogatására, ami egyúttal az idegenforgalom emelkedésével járna ezen a vidéken is. Ez a kiállítás lesz tehát hivatva arra, hogy a nagyközönség is megismerje — bár csak képekben, — a Fruskagora érdekességeit a turisztikai és idegenforgalmi propoganda érdekében.

Az egyesület már nagy fénykép gyűjteménnyel rendelkezik. Ennek nagyrészét dr. Popov Milorad királyi közjegyző készítette, de az országszerte híres Kusevics Cséda tanár gyönyörű nagyított képei is gazdagítják a gyűjteményt. Ezenkívül az egyesület nagy számu amatőr fényképészei is hozzájárulnak majd a kiállítás sikeréhez. Ezen a kiállításán először adódik alkalom, hogy a noviszádi amatőrök is bemutatják mester műveiket, mert a kiállítással egyidejűleg fotóverseny is lesz öt díjjal. A verseny feltételei szerint csak a Fruskagorából vett motívumok, templomok, vagy kolostorok belsejét és más eredeti jeleneteket ábrázoló fényképek jöhetnek tekintetbe.

A fényképek hátlapján meg kell jelölni a helyet és dátumot, az apparátus nagyságát és a lencse erősségét, valamint a felvétel készítőjének nevét.

Az összegyűlt fényképekről egy szűkebb, szakértőkből álló bizottság mond bírálatot és az öt legjobban sikerültet díjazni fogja.

A bíráló bizottság tagjai:

Dr. Szimonovics Radivoj, szombori orvos, fotóamatőr, dr. Popov Milorad, kir. közjegyző, dr. Kosztics Milan, a kiállítás főrendezője, Terzics Vasza, iskolaigazgató, fotóamatőr, Godjevac Ranko, beogradi fotóamatőr, Gračanin Gaja, a noviszádi Putnik igazgatója.

Az első díj	400 D.
A második díj	250 D.
A harmadik díj	150 D.
A negyedik díj	100 D.
Az ötödik díj	100 D.

A fényképeket a noviszádi, szuboticei, becskeréki Putnik irodák, valamint dr. Kosztics Milan, Szremszki Karlovcei, legkésőbb e hó 24-ig veszi át.

A kiállított képeket a kiállítás után Noviszádra, Szomborba, Szubotićára, Becskerékre és Kragujeváca viszik át.

RÁDIÓ MŰSOR

Szerda, szeptember 10

Beograd. 10.30: Gramofonhangverseny. 11: A genfi népszövetségi ülés közvetítése. 12.45: A rádiókvartett déli hangversenye. 13.30: Hírek. 17.05: Bandics Mica meséket olvas a gyermekeknek. 17.30: A rádiókvartett délutáni hangversenye. 19.30: Előadás 20: Operaáriák és duettek. Közreműködnek Zsaludova Mária és Knitl Zdenko a beogradi operaház tagjai. 21: Pontos idő, hírek. 21.20: A keringőkirály c. hangosfilm átvitele a Kolarac moziból. Utána zeneátvitel a Ruski Car étterméből.

Budapest. 9.15: Az országos Postászenekar hangversenye. 12: Déli harangszó. 12.05: Hangverseny. 4.10: Dr. Kenessey Magdolna felolvasása. 4.45: Pontos időjelzés. 5: Zalai Szalay László dr. novellái. 5.30: Szotyori Nagy Jolán magyar nótákat zongorázik. 6.15: Olasz nyelvoktatás. 6.50: Operettrészletek. 8: Vidám est. Rendező Békefi László. Utána: Pontos időjelzés. Majd: Debreceni Kiss Lajos és cigányzenekarának hangversenye.

Prága. 10.30: Gramofon. 19.35: Brno. 19.55: Tamburazene. 20.25: Brno. 21.30: Schulhof Ervin Chopin műveit játssza.

Wien. 11: Gramofon-dalok. 12: Cserda-négyes. 15.15: Haupt-zenekar. 17.40: A prágai női világmérkőzés ismertetése. 19.50: Időjelzés, hírek. 20.15: Steiner György hegedüestje. 22.20: Gangelbergerzenekar.

Mész, Cement, Reibsand

a legolcsóbb árban szállít

GAUSZ JÁNOS

TELEFON 25-34. NOVISAD, FUTOSKI PUT 66

Csütörtök, szeptember 11

Beograd. 10.30: Gramofónhangverseny. 12.45: A rádiókvartett déli hangversenye. 13.30: Hírek. 17.05: Felolvasás. 17.30: A rádió jazz-zenekar hangversenye. 19.30: Dr. Vorgics a régi idők higiéniajáról beszél. 20: A ljubljani rádióállomás műsorának átvitele. 22: Pontos időjelzés, hírek. 22.15: A rádiókvartett hangversenye. Mitrovics-Sabalija közreműködésével.

Budapest. 9.15: A Fejes zenekar hangversenye. 12: Déli harangszó. 12.05: A rádió házikvartettének hangversenye. 4: Rádió Szabad Egyetem. 5.10: Tomcsányi István m. kir. postafőmérnök előadása: „Vilámvészely az antennában”. 5.40: Kurina Simi és cigányzenekarának hangversenye. 8: Odry Árpád, a Nemzeti Színház örökös tagjának előadói estje. 8.35: A Kotányi nővérek háromzongorás hangversenye. 9.35: Pontos időjelzés, hírek. 9.45: Gramofónhangverseny. 10.45: A m. kir. első honvédegyalogezred zenekarának hangversenye.

Prága. 10.30: Gramofón. 11.15: Brno. 12.20: Déli zsen. 15.30: Gramofón. 17: Brno. 19.35: Brno. 20—22: Szimfonikus hangverseny Karlsbadból. 22.15: Orgonajáték a Beranek-moziból.

Wien. 11: Winternitz-zenekar. 13: Komoly és derűs gramofón. 15.15: Silving-zenekar. 19.30: Masse-net: „Manon” című négyfelvonásos operája a wieni állami Operából.

A németországi bombavető perének főtárgyalása

Guido Weschke, Claus Henry, Johnsen és Bruno Salamon.

Az altonai kerületi törvényszék most tárgyalja azokat a bombamerényleteket, a-

melyek 1928-ban és 1929-ben egész Észak németország lakosságát izgalomba tartotta. Képeink a bombapör fővádlottjait mutatja.

MERENGŐ SZIV

Regény (14)

Írta: PAUL BOURGET

De a férfi izgalma úgy hatott erre a fogadalomra, mint tavaszi nap a hóra. A tolkodásae llen könnyen tudott volna védekezni. De ezzel a szenvedélyes megalkuvással szemben nem volt fegyvere. Minden ízében remegett, mikor ezeket a szavakat hallotta, melyekhez hasonló még soha senki sem mondott neki, mikor azokról az ajkáról ömlött az a csodálatos zenéjü beszéd, melyeknek a mosolygása vagy a vonagló fájdalom okozta hetek óta minden bánatát és örömet. Annyira reszketett, hogy kénytelen volt megtámaszkodni annak a fauteuilnek a hátában, melyből nemrég félig öntudatlanul felkelve, megcsókolt egy férfit... és ezt a csókot nem tudta többé megbánni... úgy érezte, el kell járnia.

Bernard látta szédülését s kétségbeesetten könyörgött:

— Madame, ó, Madame, üljön le, kérem és néfeljen tőlem!... Látja, már hallgatok. Mindennek vége... hallgatok de üljön le, kérem, úgy, mit máskor, bizonyítsa be ezzel, hogy semmi sem változott!

Az asszony engedelmességet s mikor leült a feje olyan fáradt kétségbeeséssel esett a széktámlára, a szeme lecsukódott, hogy a fiatal ember megrémült.

— Asszonyom, — könyörgte, — mi baja? Istenem, mi baja?... És én nem tudok segíteni!... De csejgetek...

Idegesen kereste a csengő gombját, de az asszony intett, hogy ne tegye s keze kimerülten esett a férfi atkarójára. Bernard egy eszeveszett mozdulattal megfogta ezt a fehér kezét, odakuszott hozzá s olyan perzselő tüzzel szorította hozzá az ajkát, hogy visszanyerte az enegiáját, igyekezett kezét kiszabadítani.

— Mit ígért? — könyörgte ijedten.

— Igaz — sóhajtott Bernard, de csak még jobban szorította magához azt az égő kezét — de nem tehetek róla! Nem bírom, ah, nem bírom... mert szeretem... szeretem... ó, hogy szeretem...

Irène szeme megtelt könnyel, nem volt ereje tovább küzdeni s a férfi nem bocsájtotta el a kezét, mely már ellenállás nélkül pihent az övében. Újra és újra elhalmozta esőkjával s már volt annyi bátorsága, hogy halkán megkérdezte:

— Szeret? O, mondja... szeret egy küssé?

— Ah! — sóhajtott az asszony — itt volnék-e, ha nem szeretném?... De ha sze-

szere... engedjen el most... kérem...

A férfi ez alkalommal engedelmességet ennek a kérésnek, mely olyan édes és gyöngéd volt, mint a vallomás. Elbocsátotta a kezét és visszahanyatlott párnáira, míg Irène újra ura lévén önmagának, két kezébe rejtette arcát, de ijedten ejtette újra ölébe, mikor az ajtó hirtelen felnyílt s Madame Arnaudi állott a küszöbön. Elégedetlen bámulattal nézett egyikről a másikra, melyet ez alkalommal kétségtelenül igazolt mindkettőjük arckifejezése. De oly hamar nyerték vissza tökéletes korrektségüket, hogy a szigorú asszonynak nem volt joga megjegyzést tenni. Nem szólt tehát semmit de a hangjába feltűnő guny vegyült, mikor megszóialt:

— Moncour ur, itt van valaki, aki szeretné önt látni, valami Rocher vagy Roucher kisasszony... felírta a nevét — s egy papirlapot nyújtott oda Bernardnak — de nem tudom elolvasni. Nagyon idegesnek látszik, a keze reszketett, mikor leírta a nevét. Azt mondtam neki, nem tudom, ön olyan állapotban van-e, hogy fogadhassa, ennek következtében...

— Bocsássa be, Madame — szakította őt félbe Bernard. — Nagyon közeli rokonom, az unokanővérem — tette hozzá.

— Bejöhet, kisasszony — szólt Madame Arnaudi az ajtó előtt várakozó leánynak. Unokafivére nagyon fog örülni önnek.

Madame Arnaudi erősen hangsúlyozta ezt a szót: „unokafivére” s tekintete végig-mérte a belépőt. Marcelle Roucher huszonöt év körüli, nagyon barna, szép leány volt. A munka s a nehéz viszonyok között eltöltött gyermekkor már kissé elhervasztotta frissességét. Egy földszinti, levegőlen, nap-talan kis lakásban születvén, a műhely, a gyár s mindezek felett rossz és rendetlen idejü étkezések, nem arra valók, hogy egy leány friss fiatalágát meghosszabbítsák. Az arcában nem volt egyetlen durva vonás sem. de szerencsétlenségére sokat rontott rajta a festék. Sötét szemöldöke alatt mélytűzű szempár égett, melyben e percben zord és kihívó kifejezés lángolt. Első tekintete a Bernardé volt, a második Irénére esett, ki sógornőjével együtt az ajtó felé tartott.

Alig csukódott be a két asszony mögött az ajtó, mikor Madame Arnaudi megjegyezte:

— Az unokanővére? Ez nem vajószínű. De hogy a szeretője, az biztos. Láttad, milyen izgatott és meghatott volt ez a nő?

— Ha a szeretője volna — felelt Irène — nem merte volna itt fogadni.

IX.

Madame Arnaudi nem vitakozott tovább, de fejmozdulata és arckifejezése vi-

lágosan jelezték, hogy mi a véleménye erről a dologról. Egy ápolónő közeledése vetett véget az egész beszélgetésnek, de Irénében sógornőjével szemben elfoglalt álláspontja ellenére, újra felütötte fejét a féltékenység, mely ez alkalommal annál fájdalmasabb volt, mert egész valója remegett még az előbbi jelenet forró tüzetől, mely épen olyan megrázó volt, mint amilyen váratlanul jött. Pár perccel előbb olyan dolgokat hallgatott meg s olyanokat mondott, melyeket elfelejteni vagy el nem hangzotakká tenni sohasem lehet többé. „A szeretője?” — ismételte egy belső hang s ez az öt szótag a lelke legérzékenyebb részébe furódott. Meg akarta magát győzni arról, hogy nem hisz ennek a szónak a csuf és kínos jelentőségében, de ha nem hitt volna benne, nem ment volna-e, úgy mint rendesen sógornőjével a közös terembe? Ha nem hitt volna benne, mit keresett a gyógyszerári szobában, ahonnan végignézhetett a folyósón egészen Bernard szobájáig? Ahonnan láthatta azt az ajtót, mely mögött, úgy érezte, reá nézve életbevágó szavak hangzanak el most. Nem lett volna nagy ár, melyet nem adott volna oda azért, hogy hallhassa, ami ott benn történik.

— Nem kaptad meg a leveletem? — kérdezte Bernard, ahogy az ápolónő mögött bezárult az ajtó, s hangjában rosszul palástolt fösszuság csejt.

— De igen — felelt a fiatal leány — azt mondtad benne, hogy ne jöjjenek el. Erre én azt gondoltam: nehezebb a sebesülés, mint írja, s nem akarja, hogy én tudjam. Így aztán nem törődtem tilalmaddal. Ezért mégsem haragudhatsz reám. Azt is gondoltam, el akarta titkolni a kedves a sebesülését, azért nem írt, mióta az a baj történt vele. Ha arra gondolok, hogy mástól kellett megtudnom a szerencsétlenségedet!... Ha nem találkoztam volna véletlenül azzal a derék Ficatierral a Varenne-uccában, épen mikor kijött a műhelyből, még most is rágná szívemet az agódalom, úgy, mint ebben az u tolsó két hónapban. Azt mondtam magamban, meghalt vagy fogságba került. Hogy én mit szenvedtem... Ne szidj... légy kedves... De engedd először, hogy megcsókjalak... — A férfi fölé hajolt, úgy mint a másik. Az lehunyt szemét, hogy ne lássa oly közelről azt az arcot s annak a másiknak az emléktől megvonaglott a szája.

— Tudod, sokat szenvedek — magyarázta összerándulását; — nem veszedelmes a dolog, de nagyon fájdalmas.

— Bocsássa meg — mondta alázatosan a leány, s visszalépett, aztán leült a nagy fauteuilbe, az Irène helyére.

(Folytatjuk)

Hogyha „PYRAM-fényes“ cipőire tekint, Mosoly, kedély, vigság visszatér majd megint!

Városi Mozi Subotica

Szept. 8—11
Hétfőtől—csütörtökig

Fox Movieton Journal

A publikum közkívánására

FOX FOLIES

Főszerepben
• Sue Carol és Dixie Lee

Előadások kezdete minden nap 4, 6 és fél 9-kor.
Rendes helyárak: 7, 10, 12, 14, 16 és 18 dinár.

NYILTÉR*

Ne üljön

autóra, vasutára, villamosra,
amíg nincsen baleset ellen biztosítva!
Mindenkit mindenütt érhet baleset!

Kössön baleset elleni biztosítást,
kérjen ajánlatot

ROSSIJA FONCIÈRE

biztosító társaságtól
Subotica, Novisad, Vel. Becskerek,
Osijek, Sombor

Képviseltek mindenütt

Munkások

akik a műkőhöz ér-
tenek, felvételnek

NOVISAD 4082
Šafarikova 25.

Narodna Menza

OSLJEK, Kapucinska 8.

Royal szállóval szemben

Elsőrendű magyar konyha.

Bácskaiak találkozóhelye.

Komplett 5472

Ebéd 13⁰⁰—dínár

Vacsora 10⁰⁰—dínár

NAGYFEJŐ

KÉZIMUNKAÜZLETÉT

NOVISAD, JEVREJSKA U. 9 SZÁM ALÓL

áthelyezte

A
KRALJICA MARIJA UTRA
a Szerb Matica épületébe

Szerkesztésért és kiadásért felel:
TOMAN SANDOR

APRÓHIRDETÉSEK

ugy, hétköznap, mint vasárnap
egy szó 1 dinár, NAGY BETŰS 2 dinár
a legkisebb apróhirdetés 10 dinár

ELADÓ

Forgalmas helyen VEN-
DÉGLÓ berendezéssel és
házzal együtt eladó. —
Ugyanott boroshordók is
kaphatók. Bővebbet a no-
viszádi kiadóban. 4071

Finom női téllkabát
szőrmével és ruha olcsón
eladó. Novisad, Kralja
Aleksandra 3. emelet. 4040

ELADÓ két használt
asztal és polya asztal. No-
viszad, Kralja Aleksandra
ul. 10. 4078

KIADÓ

KIADÓ új házban 2 szo-
ba, előszoba, fürdőszoba
és összes mellékhelyisé-
gekből álló lakás Novisad,
Futoska ulica 69. alatt.
4089

KERESLET

ÜGYVÉDJELŐTEP ke-
resék azonnali belépésre.
Párvány, ügyvéd, Nova-
kanjiza. 4034

MAGÁNYOS családi há-
zat keresek október elsejé-
re. Szemrédi Franci, Novi-
szád, Uspenska 5. 4072

FIATAL sapka varró-
leányokat azonnali belé-
pésre keres Julije Berger,
Novisad, Pasiceva 10.
4070

KIFUTÓFIUT azonnalra
felvesz „Natoševis“ könyv-
kereskedés, Pašičeva ul. 26.
Novisad. 4073

KIFUTÓFIU azonnal fel-
vétetik. — Jelentkezni
Schmolka hirdetőben, Je-
vrejska 13. Novisad. 4087

KERESEK szép 2 3 szo-
bás lakást megfelelő mel-
lékhelyiségekkel, lehetőleg
kerttel a fotótól a vasútig
terjedő városrészben. Aján-
latok Slavija drogerija,
Streljačka ul. 10. 4086

ERDEKLŐDŐ

ÉRDEKLŐDŐK FIGYEL-
MÉT felhívja a várostól
vett VII block 8 parcella
tulajdonosa, hogy azt ár-
verezők hiányában 34.500
dínár bagatell összegért
elárverezték s az utóaján-
lat 10% többlettel beadha-
tó, záros hatánap csütör-
tök, szeptember 11. A te-
lek megér 80—100 ezer
dínárt, két ucca sarkán, új
hidnál, Ignjatovics elnök ur
mellett, házépítés 3 évre
prolongálva. 4079

BÉL mészárosoknak, sza-
lámifeldolgozóknak, és fű-
szereseknek befőttekhez
legolcsóbban csak Udova
Jakob Pajevačić mesarska
radnja, Novisad. 4084

FAJTISZTA GYÜMÖLCS-
FÁT 45 éve legjobb minő-
ségben Bednarz-féle fais-
kola, Szt. Kanizsa, szállít.
Kérjen árjegyzéket. 3956

ZÁLOGKÖLCSÖNT
nyújtunk ékszerre, írógép-
re, zongorára és minden
tárgyra. Kereskedelmi és
Iparbank R. T. Subotica.
(A főposta mellett). 5438

A külföld humora

Úton is kinyitható konzervdoboz.

(*Götz*)

Megérkeztek a legújabb

KULAI ŐSZI SZÖVETUJDONSÁGOK

Olcsó árak

VECO M. VIDA KOVIĆ I SINOVI

Subotica, Jelačićeva ulica

Tekintse meg kirakatainkat

LIFKA

Hétfő—kedd—szerda

Ujdonság!

Szuboticán először!

LILIAN HARVEY

HARRY HALM

ALBERT PAULIG

felléptével

Mézeshetek

(Pflanzwachen)

UFA film

Előadások kezdete hétköznap 6 és fél 9 órakor,
ünneppan 4, 6 és este fél 9 órakor

TEKINTSE MEG!

vételkötelezettség nélkül ujonan berendezett

gramofonosztályunkat

Polydor, Brunswick, His Masters Voice

gramofonok és lemezek

kedvező részleteztetésre is kaphatók

Vig Zsigmond Sándor

zeneműkereskedés gramofonosztálya Subotica Kérje díjmentesen nagy árjegyzékünket

Felhívás!

Ezúton felkérjük novisad n. é. közönségét, hogy ha a minta-
vásár tartamára (IX. 27-től X. 6-ig) kiadó szobája vagy lakása van,
vagy lakásából erre az időre vagy 1—2 napra 1—2 szobát ki tud
adni, jelentse be ezt az összes adatokkal, a kiállítás és mintavásár
lakáshivatalánál Sumadijska u. 10. telefon 24-06. vagy SCHMOLKA
hirdetőjében Jevrejska 13. Telefon 22-76. 4085

Stari Bečeji Magyar Népkör

közismerten forgalmas

vendéglője

bérbe

kiadó

Ertekezni lehet

Dr. Draskóczy Ede elnökkel, St. Becej

Munkásleányok felvételnek

„PAX“

művirággyárban
Novisad, a gázgyár mögött

Keresetnek minden városban
agilis

ügynökök

elsőrangú cikk terjesztéséhez.
magas jutalék mellett.

Felvilágosítással szolgál
Bröder és Fenyő Novisad,
Beogradskei kej 3. 4083

Kifutóleány

szeptember 15-re

felvétetik

SPILIER LENCI

csemegekereskedésében, Novisad
Vasember palota

2 5299

dínárért
gyönyörűen fényesítő galleriát
és kézfőt

HEGEDŰS

gőzmosoda
Subotica, Pašičeva 2
(Gyűjtöket felveszünk)

Gyakornok

szerb, német és magyar
nyelvtudással, kereske-
delmi érettségivel, lehe-
tőleg novisadi illetőségű
azonnalra felvétetik. Aján-
latok „Gyakornok” jelleg-
re Schmolka hirdetőiro-
dába, Novisad, küldendő